

**Spolková země Braniborsko
Spolková země Meklenbursko-Přední
Pomořansko
Svobodný stát Sasko**

**Aktualizovaný program opatření
(dle. § 82 WHG resp. čl. 11 rámcové směrnice o
vodách)
pro německou část oblasti povodí Odry**

plánovací období 2021 až 2027

prosinec 2021

Společně vypracovala:

Ministerstvo zemědělství, životního prostředí a ochrany klimatu Spolkové země
Braniborsko

Ministerstvo pro ochranu klimatu, zemědělství, venkovský prostor a životní prostředí
spolkové země Meklenbursko-Přední Pomořansko

Saské státní ministerstvo energetiky, ochrany klimatu, životního prostředí a zemědělství

08. prosince 2021

Obsah

Seznam obrázků a tabulek.....	iv
Seznam příloh	v
Seznam zkratk.....	vii
1 PODNĚT A CÍL.....	1
2 ZÁKLADNÍ INFORMACE	2
3 OPATŘENÍ.....	4
3.1 Základní opatření	5
3.1.1 Realizace integrovaného přístupu k bodovým a difúzním zdrojům dle čl. 10 rámcové směrnice o vodách	5
3.1.2 Základní opatření dle čl. 11 odst. 3 a) až l)	5
3.1.3 Strategie proti znečišťování vody dle článku 16 rámcové směrnice o vodách pomocí směrnic vydaných za tímto účelem	10
3.1.4 Strategie k předcházení a omezování znečišťování podzemních vod dle čl. 17 rámcové směrnice o vodách prostřednictvím k tomu přijatých směrnic	11
3.2 Vlivy základních opatření	11
3.3 Doplnující opatření	13
3.4 Znázornění stanovených opatření	14
4 REALIZACE.....	21
4.1 Kompetence	21
4.2 Nástroje financování	22
4.3 Monitorování	22
4.4 Nejistoty	22
5 Literatura a zákony	24

Seznam obrázků a tabulek

Tab. 2.1: Terminologie analýzy vlivů a dopadů	2
Obr. 2.1: Plánovací jednotky/dílčí povodí v německé části oblasti povodí Odry.....	4
Obr. 3.1: Rozsah opatření v jednotlivých oblastech činností	15
Obr. 3.2: Délka opatření 2021 a 2027 v oblasti činností Struktura vod dle typů opatření.....	16
Obr. 3.3: Rozdělení opatření v oblasti činnosti Struktura vod	17
Obr. 3.4: Rozdělení opatření v oblasti činností Vodní bilance	18
Obr. 3.5: Počet opatření 2021 a 2027 v oblasti činností Čištění odpadních vod	19
Obr. 3.6: Rozdělení opatření v oblasti činnosti Vnosy živin ze zemědělství	20

Seznam příloh

- Příloha 1: LAWA-BLANO Katalog opatření k realizaci rámcové směrnice o vodách
- Příloha 2: Seznam druhů opatření v dílčích povodích - povrchové vody
- Příloha 3: Seznam druhů opatření v dílčích povodích - podzemní vody
- Příloha 4: Opatření pro konkrétní vodní útvary v německé části MOPO - povrchové vody
- Příloha 5: Opatření pro konkrétní vodní útvary v německé části MOPO - podzemní vody

Seznam zkratk

ABI.	Anwaltsblatt / časopis advokátního spolku // pozn.: spíše však Amtsblatt // Úřední věstník EU
AbwV	Abwasserverordnung / nařízení o odpadních vodách
Art.	Artikel / článk
AwSV	Verordnung über Anlagen zum Umgang mit wassergefährdenden Stoffen (Bundesverordnung) / nařízení o zařízeních k nakládání s látkami ohrožujícími vody
BLANO	Bund/Länder-Arbeitsgemeinschaft Nord- und Ostsee / Pracovní skupina Spolková republika/spolkové země Severní a Baltské moře
BGBI.	Bundesgesetzblatt / Spolková sbírka zákonů I
BlmschG	Gesetz zum Schutz vor schädlichen Umwelteinwirkungen durch Luftverunreinigungen, Geräusche, Erschütterungen und ähnliche Vorgänge / zákon o ochraně před škodlivými vlivy na životní prostředí znečištěním vzduchu, zvuky, otřesy a podobnými procesy
BVT	Beste verfügbare Techniken / nejlepší dostupné techniky
Bzgl.	Bezüglich / ohledně
bzw.	Beziehungsweise / respektive
CIS	Common Implementation Strategy (Gemeinsame Umsetzungsstrategie / společná implementační strategie)
d. h.	das heißt / to znamená
DPSIR-Ansatz	driver – pressure – state – impact – response
EG	Europäische Gemeinschaft / Evropské společenství
ELER	Europäische Landwirtschaftsfonds für die Entwicklung des ländlichen Raums / Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
Etc.	Et cetera
EU	Europäische Union / Evropská unie
EWG	Europäische Wirtschaftsgemeinschaft / Evropské hospodářské společenství
GAK	Gemeinschaftsaufgabe Agrar- und Küstenschutz / agrární ochrana a ochrana pobřeží – úloha Společenství
Ggf.	gegebenenfalls / případně
GW	Grundwasser / podzemní voda
i. V. m.	In Verbindung mit / ve spojení s
IED	Industrial Emissions Directive (Richtlinie 2010/75/EU) / (směrnice 2010/75/EU)
IFGE Oder	Internationale Flussgebietseinheit Oder / mezinárodní oblasti povodí Odry
IVU	Integrierte Vermeidung und Verminderung der Umweltverschmutzung (Richtlinie 96/61/EG) / Integrované zamezení a snížení znečištění životního prostředí (směrnice 96/61/ES)
Kap.	Kapitel / kapitola
KTM	Key Type Measures
LAWA	Bund/Länder-Arbeitsgemeinschaft Wasser / pracovní skupina spolková republika/spolkové země Voda
LPG	Liquefied Petroleum Gas (Flüssiggas) / LPG
LWG	Landeswassergesetz / zemský vodní zákon
MNP	Maßnahmenprogramm / program opatření
MSRL	Meeresstrategie-Rahmenrichtlinie (RL 2008/56/EG) / rámcová směrnice o strteji pro mořské prostředí

NAP	nationaler Aktionsplan zur nachhaltigen Anwendung von Pflanzenschutzmitteln / národní akční plán pro udržitelné používání prostředků na ochranu rostlin
Nr.	Nummer / číslo
OGewV	Oberflächengewässerverordnung / nařízení o povrchových vodách
PflSchG	Pflanzenschutzgesetz / zákon o ochraně rostlin
S.	Seite / strana
s. g.	So genannten / tak zvaní
SUP	Strategische Umweltprüfung / strategické posouzení vlivu na životní prostředí
UQN	Umweltqualitätsnormen / normy environmentální kvality
UVPG	Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung / zákon o posuzování vlivů na životní prostředí
VAWs	Anlagenverordnung wassergefährdende Stoffe (Länderverordnung) / nařízení o látkách ohrožující vody
Vgl.	Vergleich / viz
WHG	Wasserhaushaltsgesetz / Zákon o vodním hospodářství (vodohospodářský zákon)
WK	Wasserkörper / vodní útvar
WRRL	Wasserrahmenrichtlinie / rámcová směrnice o vodách
z. B.	zum Beispiel / např.
z. T.	zum Teil / z části

1 PODNĚT A CÍL

S nabytím účinnosti evropské rámcové směrnice o vodách (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. 10. 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky, krátce rámcová směrnice o vodách) dne 22. 12. 2000 se ve vodohospodářské politice etabloval nový, integrovaný přístup. Základním cílem je dosažení stanovených hospodářských a ekologických cílů pro všechny vodní útvary do roku 2015, resp. po dvou šestiletých prodlouženích lhůty, přičemž jsou u vodohospodářských rozhodovacích procesů v první linii zohledňovány ekologické, ale také ekonomické aspekty.

Dle § 82 WHG (resp. článku 11 odstavce 1 věty 1 rámcové směrnice o vodách) musí všechny členské státy pro každou oblast povodí nebo pro část mezinárodní oblasti povodí spadající do výsošného území daného státu zpracovat program opatření se zohledněním výsledků analýzy stávajícího stavu. V tomto programu jsou definována opatření, která jsou nutná pro dosažení ekologických cílů pro tekoucí, stojaté, brakické, pobřežní a také podzemní vody. V příloze VI rámcové směrnice o vodách je uveden seznam opatření, která mají být zahrnuta do programů opatření. Tento stávající program opatření platí pro třetí plánovací období let 2021 až 2027. Prostorově se tento program vztahuje na německou část mezinárodní oblasti povodí Odry (MOPO).

Zpracovávání programu opatření je v Německu řešeno § 82 zákona o vodním hospodářství (WHG) ve spojení s vodohospodářskými zákony jednotlivých spolkových zemí.

Pro programy opatření musí být dle § 35 odst. 1 č. 1 ve spojení s přílohou 5 č. 1.4 spolkového zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (UVPG) provedeno strategické posouzení vlivů na životní prostředí. Úkolem strategického posuzování vlivů na životní prostředí je zprostředkování, popis a vyhodnocení možných dopadů programu opatření na životní prostředí jako doplnění projektového vyhodnocení vlivů na životní prostředí a jejich zpracování do následných rozhodovacích procesů. Proto byla k programu opatření zpracována zpráva o životním prostředí pro slyšení v rámci strategického posouzení vlivu na životní prostředí. Řízení probíhalo souběžně s veřejným předložením aktualizovaného programu opatření od 22.12.2020 do 22.06.2021.

Aktualizovaný program opatření vytvářený pro německou část MOP Odry shrnuje plány opatření spolkových zemí Braniborsko, Meklenbursko-Přední Pomořansko a Sasko. Dle ustanovení vodohospodářských zákonů jednotlivých zemí je závazný přinejmenším pro úřady, tzn. že musí být zohledněn při každém plánování, které se dotýká vodohospodářských záležitostí.

Vedle programu opatření je důležitým nástrojem pro naplňování rámcové směrnice o vodách také plán hospodaření. V něm jsou dle § 83 WHG (resp. článku 13 rámcové směrnice o vodách) zahrnuty všechny nutné údaje pro hospodaření s vodami ve smyslu směrnice ve vztahu k povodí s cílem dosažení dobrého ekologického stavu, resp. dobrého ekologického potenciálu a dobrého chemického stavu povrchových vod a dobrého kvantitativního a chemického stavu podzemních vod. Souhrnné údaje k programu opatření jsou dle přílohy VII rámcové směrnice o vodách součástí aktualizovaných plánů hospodaření na národní a mezinárodní úrovni (IKSO 2021; KFGE 2021). Dodatečné informace jsou obsaženy v nich.

Spolkové země Braniborsko, Meklenbursko-Přední Pomořansko a Sasko ležící v německé části mezinárodní oblasti povodí Odry se dohodly na vytvoření společného programu opatření.

Mezinárodní program opatření společně s polskými a českými částmi povodí není zamýšlen, neboť plánování opatření je záležitostí příslušných členských států. To však neznamená, že se upustilo od koordinace na mezinárodní úrovni mezi státy Polsko, Česko a Německo.

2 ZÁKLADNÍ INFORMACE

Rámcová směrnice o vodách obsahuje v § 82 WHG (resp. článku 11 rámcové směrnice o vodách) závazné předpisy ohledně obsahu programu opatření. Základními podklady pro vypracování programu opatření jsou kromě rámcové směrnice o vodách také dokumenty Evropské komise¹, práce mezi oblastmi povodí pracovní skupiny Bund/Länderarbeitsgemeinschaft Wasser (LAWA) a ustanovení v rámci národních a mezinárodních jednání mezinárodní oblasti povodí Odry (MOPO).

Program opatření rozlišuje mezi základními a doplňujícími opatřeními. Obsahuje seznam právních předpisů, které patří mezi základní opatření, a tabulku opatření obsahující konkrétní opatření, která je třeba realizovat dle § 82 WHG (resp. článek 11 odstavec 2 až 4 rámcové směrnice o vodách).

Programy opatření staví na procesech plánování opatření provedených na úrovni spolkových zemí např. formou zpráv, map nebo tabulek opatření. Pro konkrétní bližší informace ohledně plánování opatření spolkových zemí se odkazuje na příslušné úřady.

Základní význam pro cílené plánování opatření pro zlepšování stavu vod spočívá v tom, že při výběru opatření je známa příčina deficitů vodního útvaru a opatření jsou nejlepší možnou měrou zacílena na odstranění těchto deficitů. Aktuální stav vodního útvaru je díky monitoringu znám a musí být zohledněn při odvozování opatření. Zásada plánování opatření již zohledňovaná ve vodohospodářské praxi se v rámci realizace rámcové směrnice o vodách označuje jako tzv. metoda DPSIR. „DPSIR“ znamená: „driver – pressure – state – impact – response“, tzn. sledování aktivit relevantní pro životní prostředí, z nich vyplývající zatížení, odpovídající stav vodního toku resp. dopady zatížení ve vodním toku a vhodná reakce (= opatření).

U této metody se jedná o širší plánovací koncept, který z důvodu možnosti různorodých zátěží není jako výhradní často vhodný pro plánování jednotlivých opatření. Výsledky kontroly metodou DPSIR však mohou na úrovni povodí poskytnout informace pro posouzení účinnosti opatření a cíleného využití dostupných finančních prostředků. Pokyn EU č. 3 – Analýza vlivů a dopadů² obsahuje k metodě DPSIR v analýze vlivů a dopadů následující vysvětlující tabulku, kterou zde pro další znázornění uvádíme v českém překladu:

Tab. 2.1: Terminologie analýzy vlivů a dopadů

	Termín	Definice
D	Aktivita s dopadem na životní prostředí („driver“)	Lidská aktivita, která může mít dopad na životní prostředí (např. zemědělství, průmysl)
P	Vliv („pressure“)	Přímý efekt lidské aktivity relevantní pro životní prostředí (např. efekt, který vede ke změně odtoku nebo změně kvality vody)
S	Stav („state“)	Charakteristika vodního útvaru jako výsledek jak přirozených tak i lidských faktorů (např. fyzikální, chemické a biologické vlastnosti)
I	Dopad („impact“)	Dopad zatížení na životní prostředí (např. úhyn ryb, změna ekosystému)
R	Reakce („key type measures“)	Opatření, která jsou uplatněna pro zlepšení stavu vodního útvaru (např. omezení odběrů, omezení vypouštění z bodových zdrojů, naplňování dobré odborné praxe v zemědělství)

¹[https://circabc.europa.eu/sd/a/4de11d70-5ce1-48f7-994d-65017a862218/Guidance%20No%2011%20-%20Planning%20Process%20\(WG%202.9\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/4de11d70-5ce1-48f7-994d-65017a862218/Guidance%20No%2011%20-%20Planning%20Process%20(WG%202.9).pdf)

²[https://circabc.europa.eu/sd/a/7e01a7e0-9ccb-4f3d-8cec-aeef1335c2f7/Guidance%20No%203%20-%20pressures%20and%20impacts%20-%20IMPRESS%20\(WG%202.1\).pdf](https://circabc.europa.eu/sd/a/7e01a7e0-9ccb-4f3d-8cec-aeef1335c2f7/Guidance%20No%203%20-%20pressures%20and%20impacts%20-%20IMPRESS%20(WG%202.1).pdf)

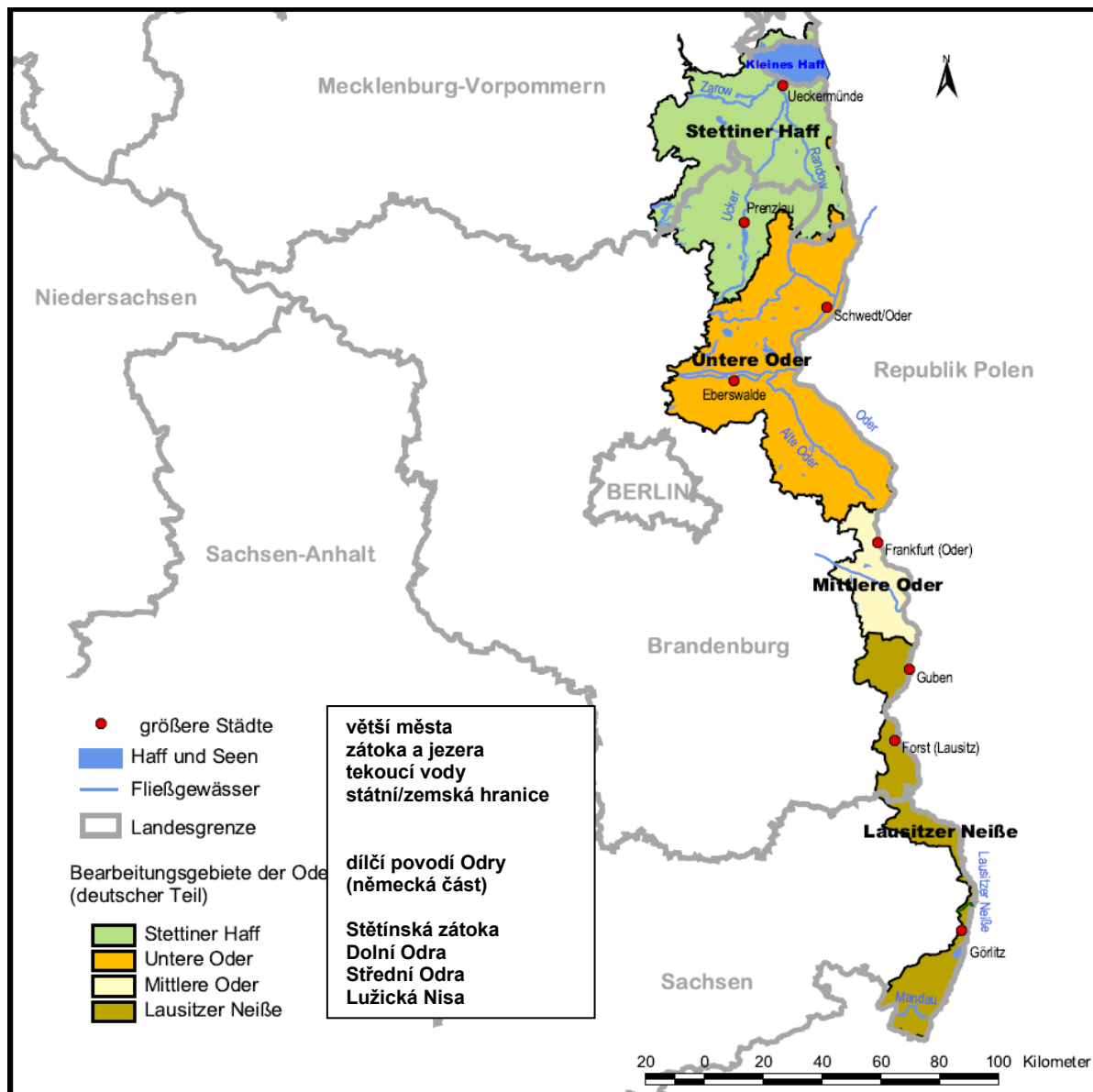
Během kontroly a aktualizace inventarizace/analýzy skutečného stavu 2019 probíhá odhad dosažení cílů do roku 2027 (analýza rizik). Pro vodní útvary, které dle analýzy rizik ekologické cíle dle rámcové směrnice o vodách do roku 2027 pravděpodobně nesplní, je třeba naplánovat vhodná opatření (response) resp. prověřit uplatnění výjimek dle čl 4 (5) / (7) rámcové směrnice o vodách. Cílem plánování opatření je takové snížení příslušného ohrožení nebo zátěže, že bude možné naplnit ekologické cíle RSV resp. cíle hospodaření dle WHG také s uplatněním prodloužení lhůt do roku 2027. V rámci plánování opatření budou, ve vztahu k vodním útvarům, vybrána přesně ta opatření (druhy opatření), která jsou vhodná, aby se s ohledem na stávající zátěže a zjištěný stav vodního útvaru docílilo zlepšení.

Výběr a kontrola opatření probíhá v závislosti na zátěži. V dokumentu WFD Reporting Guidance 2020, verze č. 4 z 30.04.2020 je v kapitole 10 a příloze 3 uveden příklad, jak lze pro různé oblasti činností znázorňovat metodu DPSIR.

Pro celoevropsky jednotné podávání zpráv definovala Evropská komise klíčová opatření (key type measure), jejichž prostřednictvím lze pro všechny důležité oblasti činnosti zobrazit pokrok při realizaci. Cílem je s pomocí analýzy deficitů (gap analysis) pokud možno přesně odhadnout odchylky od dosažení cílů, aby bylo možné lépe kvantifikovat a vizualizovat nutné náklady. Jako indikátory jsou využívány počet resp. délka/plocha dotčených opatření. Dále se uvádí procentuální podíl vodních útvarů, pro něž se uplatňuje výjimka dle čl. 4 (5)/(7) rámcové směrnice o vodách.

Program opatření pro německou část MOPO staví na pro Německo jednotném katalogu opatření (LAWA-BLANO, 2020; viz Příloha 1), který se orientuje podle výčtu základních a doplňujících opatření dle přílohy VI rámcové směrnice o vodách, tzn. 102 vzájemně subsumovatelnými typy opatření ve vztahu k typům zatížení dle přílohy II rámcové směrnice o vodách a 12 koncepčními typy opatření. Využití tohoto katalogu, projednaného v pracovní skupině LAWA, zajišťuje znázorňování a vyhodnocování úřady uložených opatření, které je jednotné jak mezi jednotlivými spolkovými zeměmi, tak i v Německu. Vytváří na základě pojmově jednotného znázorňování předpoklady pro společné elektronické podávání zpráv Evropské komisi. Jak je patrné z katalogu opatření, program obsahuje opatření, která mohou při konkrétní realizaci často sestávat z více jednotlivých opatření.

Nutná opatření se ve spolkových zemích zásadně plánují a stanovují na úrovni hydrologicky vymezeného vodního útvaru stanoveného typu. U vodních útvarů překračujících státní hranice probíhá mezistátní projednání. Všechny vodní útvary jsou přiřazeny dílčím povodím, která jsou pro německou část mezinárodní oblasti povodí Odry znázorněna na obrázku 2-1. Mají rozlohu mezi 690 m² a 3.796 m².

Obr. 2.1: Plánovací jednotky/dílčí povodí v německé části oblasti povodí Odry

3 OPATŘENÍ

V zásadě musí být ve smyslu rámcové směrnice o vodách uplatněna všechna opatření, která jsou nutná pro uskutečnění cílů dle článku 4. Rámcová směrnice o vodách přitom v článku 11 odstavec 3 až 5 (§ 82 odst. 3 až 5 WHG) rozlišuje „základní“, „doplňující“ a „dodatečná“ opatření. Obsahují opatření pro realizaci právních předpisů Společenství pro ochranu vod dle čl. 10 vč. Přílohy IX (Kap. 3.1.1), čl. 11 odst. 3 vč. Přílohy II a VI Část A (Kap. 3.1.2), čl. 16 vč. Přílohy X (Kap. 3.1.3) a čl. 17 (Kap. 3.1.4) rámcové směrnice o vodách.

V příloze 6 jsou souhrnně uvedena základní opatření, jejichž realizace přísluší Spolkové republice Německo, vč. předpisů na federální úrovni, a jako příklad také základní opatření, jejichž realizace přísluší spolkovým zemím. Tím budou požadovaná základní opatření realizována, pokud pro ně budou nutné právní úpravy (zákony/nařízení Spolkové republiky Německo a/nebo spolkových zemí).

3.1 Základní opatření

3.1.1 Realizace integrovaného přístupu k bodovým a difúzním zdrojům dle čl. 10 rámcové směrnice o vodách

V Německu jsou všechna uvedená vypouštění do povrchových vod (tekoucí vody, stojaté vody, brakické a pobřežní vody) omezena podle sdruženého přístupu podle čl. 10 odst. 1 rámcové směrnice o vodách jako základní opatření. Podle čl. 10 odst. 2 budou jako základní opatření realizována omezování emisí na základě nejlepších dostupných technologií, dodržování odpovídajících mezních hodnot emisí nebo u difúzních vlivů, omezování znečištění, která zahrnují nejlepší dostupnou environmentální praxi, dle následujících směrnic:

- směrnice Rady 96/61/ES ze dne 24.09.1996 o integrované prevenci a omezování znečištění; dnes směrnice 2010/75/EU Evropského parlamentu a Rady ze dne 24.11.2010 o průmyslových emisích (viz Kap. 3.1.2 a) a v čl. 11 odst. 3 a) resp. Příloze VI Část A xi) rámcové směrnice o vodách),
- směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21.05.1991 o čištění městských odpadních vod (viz Kap. 3.1.2 a) a v čl. 11 odst. 3 a) resp. Příloze VI Část A vii) rámcové směrnice o vodách),
- směrnice Rady 91/676/EHS ze dne 12.12.1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (viz Kap. 3.1.2 a) a v čl. 11 odst. 3 a) resp. Příloze VI Část A ix) rámcové směrnice o vodách),
- směrnic přijatých podle článku 16 této směrnice (viz Kap. 3.1.3 a v čl. 16 rámcové směrnice o vodách)
- směrnic uvedených v příloze IX (viz Kap. 3.1.3 a v čl 16 a příloze IX rámcové směrnice o vodách)
- jakýchkoli dalších příslušných právních předpisů Společenství. Zde je třeba uvést směrnici Evropského parlamentu a Rady 87/217/EHS ze dne 19.03.1987 o předcházení a snižování znečištění životního prostředí azbestem, která byla naposledy změněna dne 30.05.2018. Byla implementována do národního práva prostřednictvím WHG a nařízení o odpadních vodách (AbwV) ve znění z 17.06.2004 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1108) naposledy změněného článkem 1 nařízení z 16.06.2020 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1287).

3.1.2 Základní opatření dle čl. 11 odst. 3 a) až l)

Dalšími minimálními požadavky, které je třeba splnit, jsou základní opatření z čl. 11 odst. 3 a) až l) rámcové směrnice o vodách.

a) Opatření k provádění právních předpisů ochrany vod Společenství

Toto se týká opatření k provádění právních předpisů ochrany vod Společenství včetně opatření dle právních předpisů dle článku 10 a následujících směrnic z Přílohy VI část A rámcové směrnice o vodách.

i. Směrnice o vodách ke koupání

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15.02.2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS byla implementována prostřednictvím nařízení o vodách ke koupání spolkových zemí.

ii. Směrnice o ochraně ptáků

Směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 02.04.1979 o ochraně volně žijících ptáků byla nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30.11.2009, naposledy změněnou dne 05.06.2019. Tato byla do národního práva implementována prostřednictvím spolkového zákona o ochraně přírody (Bundesnaturschutzgesetz) ve znění z 29.07.2009 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2542), naposledy změněn článkem 1 zákona z 18.08.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3908) a zákonem WHG ve znění z 31.07.2009 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2585), naposledy změněn článkem 2 zákona z 18.08.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3901).

iii. Směrnice o pitné vodě

Směrnice Rady 80/778/EHS ze dne 15.07.1980 o jakosti vody určené k lidské spotřebě ve změněném znění směrnice 98/83/ES ze dne 03.11.1998 byla implementována do národního práva prostřednictvím nařízení o pitné vodě ve znění z 10.03.2016 (Spolková sbírka zákonů I, s. 459) naposledy změněno článkem 1 nařízení z 22.09.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 4343).

V lednu 2021 vstoupila v platnost nová směrnice o pitné vodě (EU) 2020/2184 ze dne 16.12.2020. Tato dne 13.01.2023 zruší směrnici 98/83/ES. Do té doby musejí být předpisy této směrnice implementovány do německého práva.

iv. Směrnice o závažných haváriích (Seveso)

Směrnice Rady 96/82/ES ze dne 09.12.1996 o kontrole nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek (směrnice Seveso II) byla změněna směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2012/18/EU ze dne 04.07.2012 (směrnice Seveso III) a následně pozbyla účinnosti. Směrnice Seveso III byla implementována prostřednictvím Dvanáctého nařízení k provedení spolkového zákona o imisích (Bundes-Immissionsschutzgesetz) ve znění z 15.03.2017 (Spolková sbírka zákonů I, s. 483), naposledy změněno článkem 1 nařízení z 24.06.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 4458).

v. Směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí

Směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 05.07.1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí byla nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU ze dne 13.12.2011. Tato byla do národního práva implementována zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí (UVPG) ve znění z 18.03.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 540), naposledy změněn článkem 14 zákona z 10.09.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 4147).

vi. Směrnice o kalcích z čistíren odpadních vod

Směrnice Rady 86/278/EHS ze dne 12.06.1986 o ochraně životního prostředí a zejména půdy při používání kalů z čistíren odpadních vod v zemědělství byla implementována nařízením o kalcích z čistíren odpadních vod ve znění z 27.09.2017 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3465), naposledy změněno článkem 137 nařízení z 19.06.2020 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1328, 1344).

vii. Směrnice o čištění městských odpadních vod

Směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21.05.1991 o čištění městských odpadních vod je v Německu plně implementována prostřednictvím nařízení o odpadních vodách (AbwV) a nařízení o komunálních odpadních vodách spolkových zemí. Minimální požadavky AbwV byly zakotveny příslušnými úřady do vodoprávních povolení vypouštění odpadních vod do vody a budou kontrolovány v rámci úřední kontroly a vyhodnocováním výsledků sebekontrol. Požadavek směrnice o komunálních odpadních vodách se všeobecně dodržují. Stav realizace směrnice o komunálních odpadních vodách se dle čl. 16 každé dva roky zveřejňuje ve zprávě o situaci a předkládá Evropské komisi.

viii. Směrnice o přípravcích na ochranu rostlin

Směrnice Rady 91/414/EHS ze dne 15.07.1991 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh byla zrušena nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21.10.2009, které představuje přímo použitelné právo. Směrnice 2009/128/ES ze dne 21.10.2009, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů byla implementována zákonem na ochranu rostlin ve znění ze dne 06.02.2012 (Spolková sbírka zákonů I, s. 148, 1281) naposledy změněna článkem 3 zákona z 18.08.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3908).

Postupy uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh jsou dostatečné, aby se zamezilo škodlivým dopadům používání prostředků na ochranu rostlin. S národním akčním plánem udržitelného používání prostředků na ochranu rostlin budou realizována opatření pro další snižování rizik z používání prostředků na ochranu rostlin pro vodu a pro další snižování vnosů prostředků na ochranu rostlin do citlivých vodních útvarů.

ix. Směrnice o dusičnanech

Směrnice Rady 91/676/EHS ze dne 12.12.1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (směrnice o dusičnanech) byla implementována do národního práva nařízením o hnojivech (Düngeverordnung, DüV) z 26.05.2017, které bylo změněno článkem 97 zákona z 10.08.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3436) a doplňujícími zemskými nařízeními. Změna DüV

proběhla především pro naplnění rozsudku Evropského soudního dvora z 21.06.2018 kvůli nedostatečné implementaci směrnice o dusičnanech. V souvislosti s tím byl upraven také zákon WHG. Na základě změněného nařízení o hnojivech vydala spolková vláda v září roku 2020 „Obecný správní předpis pro vykazování dusičnanů zatížených eutrofizovaných oblastí (AVV GeA)“ pro sjednocení postupu při vykazování dotčených území vládami spolkových zemí. Výkaz těchto oblastí spolkovými zeměmi proběhl do konce roku 2020.

Ohledně charakteristik skladových kapacit zařízení pro uskladnění a plnění močůvky, kejdy a silážních šťáv se směrnice o dusičnanech implementuje do nařízení o zařízeních pro zacházení s látkami ohrožujícími vodu (AwSV) ze dne 18.04.2017 (Spolková sbírka zákonů I, s. 905), naposledy změněn článkem 256 nařízení z 19.06.2020 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1328).

x. Směrnice o stanovištích

Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21.05.1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin byla implementována spolkovým zákonem o ochraně přírody (Bundesnaturschutzgesetz) ve znění z 29.07.2009 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2542), poslední změna článkem 1 zákona z 18.08.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3908) a §§ 45 a 77 zákona WHG.

xi. Směrnice o sdružené prevenci a omezování znečišťování životního prostředí

Směrnice Rady 96/61/ES ze dne 24.09.1996 o integrované prevenci a omezování znečištění byla zrušena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/1/ES ze dne 15.01.2008 a následně směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24.11.2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění). Implementace v Německu proběhla prostřednictvím zákona k naplnění směrnice o průmyslových emisích a změn následujících zákonů

- WHG ve znění z 31.07.2009 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2585), naposledy změněn článkem 2 zákona z 18.08.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3901),
- Spolkový imisní zákon ve znění ze dne 17.05.2013 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1274), naposledy změněn článkem 1 zákona z 24.09.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 4458),
- Zákon o odpadech (Kreislaufwirtschaftsgesetz) ve znění z 24.02.2012 (Spolková sbírka zákonů I, s. 212); naposledy změněn článkem 20 zákona z 10.08.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3436) a
- Další nařízení a vyhlášek, jako např. nařízení o schvalování a kontrole průmyslových čističek odpadních vod (Industriekläranlagen-Zulassungs- und Überwachungsverordnung, IZÜV) z 02.05.2013 (Spolková sbírka zákonů I, s. 973 a 1011), naposledy změněn článkem 2 odst. 3 zákona z 09.12.2020 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2873).

Pro stávající průmyslové čističky odpadních vod platí přechodná ustanovení dle § 107 WHG. Nové emisní limity a obecné požadavky důsledků nejlepší dostupné techniky vyvinuté na evropské úrovni, které odpovídají „nejlepším dostupným technikám“, jsou, resp. budou během požadované lhůty realizovány v nařízení o odpadních vodách (AbwV). Navíc může být třeba zohledňovat další požadavky vyplývající z ostatních požadavků, resp. je bude moci stanovit příslušný úřad při udělování povolení vypouštění odpadních vod. Minimální požadavky z nařízení o odpadních vodách AbwV ve vodoprávních povolovacích procesech vypouštění odpadních vod z průmyslových zařízení určitých činností do vody budou příslušnými úřady stanoveny resp. v požadované lhůtě upraveny. Dodržování požadavků je kontrolováno v rámci úřední kontroly a prostřednictvím vyhodnocování výsledků sebekontrol.

b) Opatření pro dosažení návratnosti nákladů na vodohospodářské služby

To se týká opatření pro dosažení návratnosti nákladů na vodohospodářské služby podle čl. 9 rámcové směrnice o vodách. Toto ustanovení je implementováno zákonem o poplatcích z odpadních vod (Abwasserabgabengesetz) ve znění z 18.01.2005 (Spolková sbírka zákonů I, s. 114) naposledy změněno čl. 2 nařízení z 22.08.2018 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1327, 1346), zákony o obecních poplatcích a dalšími zákony o poplatcích za vypouštění odpadních vod spolkových zemí.

c) Opatření na podporu udržitelného využívání vody

To se týká opatření na podporu účinného a udržitelného využívání vody za účelem zabránění ústupkům při dosahování cílů podle článku 4 rámcové směrnice o vodách. Naplnění tohoto ustanovení slouží §§ 32 a 48 WHG a AbwV.

d) Opatření k ochraně kvality vody pro získávání pitné vody

To se týká opatření pro splnění požadavků dle čl. 7 rámcové směrnice o vodách ohledně ochrany vod pro odběr pitné vody, včetně opatření ohledně ochrany kvality vody ke snížení stupně úpravy potřebné pro výrobu pitné vody. Tato omezení a vyhrazené povolování jsou naplněny §§ 2 - 5 a 8 WHG a nařízením o povrchových vodách (Oberflächengewässerverordnung, OGewV) ve znění ze dne 20.06.2016 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1373), naposledy změněno článkem 2 odst. 4 zákona ze dne 09.12.2020 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2873), a nařízením o podzemních vodách (Grundwasserverordnung, GrwV) ve znění z 09.11.2010 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1513); naposledy změněno článkem 1 nařízení ze dne 04.05.2017 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1044).

e) Opatření k omezení a vyhrazeném povolování při odběru sladké povrchové vody a podzemní vody

Toto se týká opatření k omezení odběrů z povrchových a podzemních vod a vzdouvání povrchových vod, vč. registru odběrů vody a předpis o předchozím povolení odběru a vzdouvání. Omezení budou pravidelně kontrolována a případně aktualizována.

Omezení a vyhrazené povolování jsou řešeny §§ 6 -13 a §§ 47 a 48 WHG. Pro odběry podzemní vody nebo z povrchových vod pro veřejné zásobování vodou se uděluje povolení, které má zajistit, že bude zajištěné udržitelné využívání vodních zdrojů. Předávají se informace o množství odběrů a registrují v databázích. Omezení odběrů budou pravidelně kontrolována a případně aktualizována.

f) Předchozí ustanovení při umělém doplňování útvarů podzemních vod

V německé části MOPO jsou realizována opatření pro doplnění zásob podzemní vody pro vyrovnání kvantitativních deficitů způsobených odběry. Pokud doplňování zásob podzemní vody neohrožuje ekologické cíle, mohou být udělena povolení pro vyrovnání deficitní bilance podzemní vody a dosažení „dobrého“ kvantitativního stavu útvaru podzemí vody. Opatření umělého doplňování zásob podzemní vody jsou pravidelně kontrolována a aktualizována. Opatření účelného používání vody jsou zakotvena v § 48 WHG, OGewV a GrwV.

g) Předchozí povolení při vypouštění škodlivých látek do povrchových vod

Při vypouštění z bodových zdrojů, které mohou způsobit znečištění, existuje požadavek předchozího povolení, jako např. zákaz vnosu škodlivých látek do vod nebo předchozí povolení nebo registrace dle všeobecně závazných pravidel. Postupy omezování emisí pro dotčené škodlivé látky včetně omezení dle článku 10 a článku 16 rámcové směrnice o vodách byly implementovány ustanoveními §§ 8 - 15 WHG, AbwV, IZÜV a GrwV. Omezení vnosů znečišťujících látek budou pravidelně kontrolována a případně aktualizována. Povolení je odvolatelné.

h) Předchozí omezení u vnosů znečišťujících látek z difúzních zdrojů

Vnosy z difúzních zdrojů do podzemní vody nelze předem upravovat; cílené vypouštění nebo vnosy znečišťujících látek je všeobecně nepřípustné. Tím odpadá také předchozí povolení nebo registrace difúzních vnosů dle obecně závazných předpisů. Základní opatření k zamezení nebo omezení vypouštění škodlivých látek do podzemní vody a její udržování v čistém stavu jsou obecnými ustanoveními a zákazy dle §§ 2 - 7 a §§ 46 - 49 a §§ 62 - 63 WHG. Difúzní vnosy vznikají také ztrátami při nadměrném hnojení, ztrátami prostředků na ochranu rostlin, uvolňováním látek ohrožujících vody při nakládání s těmito látkami a prostřednictvím depozic látek ze vzduchu. Vnosy z difúzních zdrojů do povrchových vod probíhají odtokem podzemní vody, drenážemi, splavováním dešťovou vodou z nezpevněných ploch, která odtéká z oblasti zastavěných a zpevněných ploch. Tyto vnosy upravují

- Zákon o posouzení vlivu pracích a čisticích prostředků na životní prostředí (Gesetz über die Umweltverträglichkeit von Wasch- und Reinigungsmitteln, WRMG) – nové oznámení ve znění ze dne 17.07.2013 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2538), naposledy změněn článkem 10 zákona ze dne 17.07.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3274),

- Spolkový zákon o ochraně půdy (Bundes-Bodenschutzgesetz) ve znění z 17.03.1998 (Spolková sbírka zákonů I, s. 502) naposledy změněn článkem 7 zákona z 25.02.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 306),
- Spolkové nařízení o ochraně půdy a starých zátěžích ve znění ze dne 12.07.1999 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1554), naposledy změněno článkem 126 nařízení ze dne 19.06.2020 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1328),
- nařízení o hnojivech ve znění z 26.05.2017, naposledy změněno článkem 97 zákona z 10.08.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3436) a
- zákon o ochraně rostlin ve znění z 06.02.2012 (Spolková sbírka zákonů I, s. 148, 1281) naposledy změněn článkem 3 zákona z 18.08.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3908).

i) Opatření k úpravě všech ostatních signifikantních negativních dopadů

(základní opatření u signifikantních zátěží pro všechny dopady na stav vodních útvarů, neuvedené v článku 5 a příloze II)

Signifikantní zátěže vodních útvarů a jejich dopady jsou popsány v kapitole 2 aktualizovaného plánu povodí pro německou část MOPO. Musí být zohledněny obecné zásady plánu povodí dle § 6 WHG. Předmětná omezení na národní úrovni se řídí § 68 WHG, OGewV, GrwV a AbwV. Rozvoj vodního útvaru vyžaduje územní rozhodnutí příp. s posouzením vlivu na životní prostředí. Omezení, úkoly a podmínky uvedené v územním rozhodnutí nebo povolení budou pravidelně kontrolovány, resp. aktualizovány.

j) Zákaz přímého vypouštění škodlivých látek do podzemní vody dle ustanovení následujících předpisů

Geotermálně využívaná voda může být opět vtlačována do zvodnělé vrstvy, z níž pochází. Při stanovení příslušných podmínek se povoluje následující:

- Vtlačování vody, obsahující látky, které vznikají při činnostech spojených s průzkumem a těžbou ropných látek nebo s důlní činností, a vtlačování vody pro technické účely do geologických struktur, ze kterých byly vytěženy ropné nebo jiné látky, nebo do geologických struktur, které jsou z důvodu přírodních poměrů trvale nevhodné pro jiné účely. Toto vtlačování nesmí obsahovat žádné jiné látky než ty, které vznikají při výše uvedených procesech;
- Zpětné vtlačování vody čerpané z dolů a lomů nebo čerpané v souvislosti s výstavbou nebo údržbou stavebních děl;
- Vtlačování zemního plynu nebo zkapalněného ropného plynu (LPG) pro účely skladování do geologických struktur, které jsou z důvodu přírodních poměrů pro jiné účely trvale nevhodné;
- Vtlačování proudů oxidu uhličitého za účelem skladování do geologických formací, které jsou z důvodu přírodních poměrů pro jiné účely trvale nevhodné, za předpokladu, že toto vtlačování probíhá v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23.04.2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého, naposledy změněnou nařízením (EU) 2018/1999 ze dne 11.12.2018, nebo je dle článku 2 odst. 2 této směrnice ze své platnosti vyřazeno;
- Vtlačování LPG pro účely skladování do jiných geologických formací, pokud musí být nutně zabezpečena bezpečnost dodávek plynu a zamezí se jakémukoli současnému nebo budoucímu zhoršení kvality souvisejících podzemních vod;
- Konstrukční, inženýrské a podobné stavební práce na zemském povrchu nebo pod ním, které přicházejí do kontaktu s podzemními vodami. Pro tyto mohou členské státy stanovit, že tyto činnosti mohou být prováděny, jako by byly povoleny, za předpokladu, že budou prováděny v souladu s obecně závaznými pravidly, která členský stát pro tyto činnosti stanovil;
- Vypouštění malých množství látek k vědeckým účelům pro studium, ochranu nebo sanaci vodního útvaru, přičemž toto vypouštění musí být omezeno na množství nezbytně nutné k těmto účelům.

To platí, pokud takováto vypouštění neohrozí dosažení stanovených environmentálních cílů daného útvaru podzemní vody. Tato usazení jsou implementována do národního práva prostřednictvím § 48 WHG a GrwV.

k) Odstranění znečištění povrchových vod

Evropský parlament a Rada přijmou specifická opatření proti znečišťování vod jednotlivými znečišťujícími látkami nebo jejich skupinami, které představují významné riziko pro vodní prostředí nebo jeho prostřednictvím, a to včetně rizik pro vody využívané k odběru pitné vody. S ohledem na tyto znečišťující látky se opatření podle čl. 16 rámcové směrnice o vodách zaměří na postupné omezování znečištění těmito látkami a pro prioritní nebezpečné látky na zastavení nebo postupné odstranění vypouštění, emisí a úniků. Tato opatření se přijímají na základě návrhů předložených Komisí v souladu s postupy uvedenými ve Smlouvě. Tato ustanovení jsou implementována do národní legislativy prostřednictvím §§ 27 a 32 WHG.

l) Opatření k zamezení úniků škodlivých látek

Ustanovení byla zavedena prostřednictvím §§ 62 a 63 WHG ve spojení s nařízením AwSV ve znění ze dne 18.04.2017 (Spolková sbírka zákonů I, s. 905), naposledy změněn článkem 256 nařízení ze dne 19.06.2020 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1328, 1358), v zákoně o chemikáliích (Chemikaliengesetz) ve znění ze dne 28.08.2013 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3436), naposledy změněn článkem 115 zákona ze dne 10.08.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2232) ve spojení s nařízením o nebezpečných látkách (Gefahrstoffverordnung) ve znění ze dne 26.11.2010 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1643), naposledy změněn článkem 2 nařízení ze dne 21.07.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3115), a spolkovým zákonem o imisích (Bundesimmissionsschutzgesetz) ve znění ze dne 24.09.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1274), naposledy změněn článkem 1 zákona ze dne 18.08.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3901), AbwV a zákonem o škodách na životním prostředí (Umweltschadengesetz) ve znění ze dne 05.03.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 346). Tato ustanovení platí také pro skladování a plnění močůvky, kejdy, silážních šťáv a srovnatelných látek vznikajících v zemědělství jako např. digestáty.

m) Opatření pro snížení dopadů některých plastových výrobků na životní prostředí

V souvislosti s ochranou moří vstoupila dne 03.06.2019 v platnost směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904 o omezení odpadu některých plastových výrobků na životní prostředí (směrnice o jednorázových plastech). Předepisuje četná opatření, aby se snížila spotřeba některých výrobků z jednorázových plastů, aby se omezilo nedbalé vyhazování těchto výrobků do okolního prostředí a aby se se surovinou plast lépe hospodařilo (pro informace o implementaci do německého práva, opatřeních a odůvodněních viz internetová stránka Spolkového ministerstva životního prostředí BMU na adrese www.bmu.de/GE883).

3.1.3 Strategie proti znečišťování vody dle článku 16 rámcové směrnice o vodách pomocí směrnic vydaných za tímto účelem

Zákazy nebo omezení chemických látek jsou stejně jako prostředky na ochranu rostlin a biocidy velkou měrou řešeny v evropských nařízeních, která platí bezprostředně a nemusejí být implementována do národního práva. Článek 16 rámcové směrnice o vodách se týká specifických opatření proti znečišťování vod jednotlivými znečišťujícími látkami nebo jejich skupinami, které představují významné riziko pro vodní prostředí, a to včetně rizik pro vody využívané k odběru pitné vody. Pro tyto znečišťující látky se příslušná opatření zaměří na postupné omezování a pro prioritní nebezpečné látky na zastavení nebo postupné odstranění vypouštění, emisí a úniků.

Za účelem provedení ustanovení ohledně norem environmentální kvality a prioritních látek bylo rozhodnuto o přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/105/ES ze dne 16.12.2008 o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky, změně a následném zrušení směrnic Rady 82/176/EHS ze dne 22.03.1986 (vypouštění rtuti z průmyslu elektrolýzy alkalických chloridů), 83/513/EHS ze dne 26.09.1983 (vypouštění kadmia), 84/156/EHS ze dne 08.03.1984 (vypouštění rtuti z jiných průmyslových oborů, než je elektrolýza alkalických chloridů), 84/491/EHS ze dne 09.10.1984 (vypouštění hexachlorcyklohexanu), 86/280/EHS ze dne 12.06.1986 (vypouštění některých nebezpečných látek), směrnice 76/464/EHS ze dne 06.09.1976 a změně směrnice 2000/60/ES (rámcová směrnice o vodě).

Následně byla směrnice 2008/105/ES přepracována směrnicí 2013/39/EU, kterou se mění směrnice 2000/60/ES a 2008/105/ES, pokud jde o prioritní látky v oblasti vodní politiky. Tato byla do národního práva implementována nařízením OgewV, ve znění z 20.06.2016 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1373), naposledy změněném článkem 2 odst. 4 zákona z 09. 12. 2020 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2873), a také WHG.

Ve směrnici 2013/39/EU je odkazováno na postupné snižování znečištění způsobené prioritními látkami a zastavení nebo postupné odstranění vypouštění, emisí a úniků prioritních nebezpečných látek, a je zde uvedeno, že toho lze často nejehospodárněji dosáhnout prostřednictvím opatření Unie pro jednotlivé látky u zdroje stanovených například již v nařízeních (ES) č. 1907/2006 (REACH) a (EU) č. 528/2012 Evropského parlamentu a Rady ze dne 22.05.2012 o dodávání biocidních přípravků na trh a jejich používání, naposledy změněno dne 10.03.2021, nebo směrnicí 2010/75/EU.

3.1.4 Strategie k předcházení a omezování znečišťování podzemních vod dle čl. 17 rámcové směrnice o vodách prostřednictvím k tomu přijatých směrnic

Kromě obecných ustanovení ohledně ochrany a zachování podzemní vody obsahuje čl. 17 rámcové směrnice o vodách oznámení, že Evropský parlament a Rada přijmou opatření k předcházení a omezování znečištění podzemních vod. Zahrnuta jsou kritéria pro hodnocení dobrého chemického stavu podzemních vod a kritéria pro zjišťování významného a trvalého vzestupného trendu a pro definování počátku změny trendu. Za tímto účelem byla vydána směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES ze dne 12.12.2006 o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu (směrnice o podzemních vodách), která v sobě kromě směrnice o znečištění dusičnany a směrnice o přípravcích na ochranu rostlin na trh zahrnuje též směrnici Evropského parlamentu a Rady 98/8/ES ze dne 16.02.1998 o uvádění biocidních přípravků na trh, zrušenou nařízením (EU) č. 528/2012 a naposledy změněnou dne 10.03.2021. Směrnice o podzemních vodách byla do národního práva implementována prostřednictvím GrwV, ve znění z 09. 11. 2010 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1513), naposledy změněném článkem 1 nařízení ze dne 04. 05. 2017 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1044).

3.2 Vlivy základních opatření

Základní opatření slouží především realizaci jak stávajících, tak i nových ochranných předpisů Společenství. Mnohá ze základních opatření popsaných v kapitole 3.1 přispívala – zčásti již dlouho před zavedením rámcové směrnice o vodách – výraznou měrou ke zlepšování kvality vody (např. prostřednictvím naplňování směrnice o komunálních odpadních vodách) a působí i nadále. Díky rámcové směrnici o vodách byly formulovány nové cíle a požadavky, kterých by pouze jen důsledným prováděním stávajících evropských předpisů na ochranu vod nebylo možné plošně dosáhnout. Těch požadavků rámcové směrnice o vodách, které jdou nad rámec ochrany již zajištěné základními opatřeními, je třeba dosáhnout pomocí doplňujících opatření.

Z důvodu různých zátěží, kterým zpravidla vodní útvary v německé části mezinárodní oblasti povodí Odry podléhají, je z odborného hlediska v mnohých případech obtížné exaktně zprostředkovat přesný přínos, který mají základní opatření k naplňování environmentálních cílů. Často nelze definovat přesnou dělicí čáru mezi základními a doplňujícími opatřeními. Většina základních opatření popsaných v kapitole 3.1 je z části již dlouho zakotvena ve spolkovém i zemském právu, realizována v praxi, a tím určuje i kvalitativní stávající stav vod. Proto jsou to převážně doplňující opatření, jejichž pomocí lze odstranit zbývající deficit až do naplnění environmentálních cílů rámcové směrnice o vodách. V praxi plánů povodí nehraje přesné vymezení toho, zda je nějaké opatření základní nebo doplňující, významnou roli, protože principiálně musí být uplatněna všechna opatření, která jsou nutná k naplnění environmentálních cílů.

U následujících základních opatření vycházejí spolkové země v německé části mezinárodní oblasti povodí Odry z toho, že tato opatření mají podstatný přínos k naplnění cílů.

Nařízení o hnojivech (DüV)

Nařízení DüV, které transponuje evropskou směrnici o dusičnanech, bylo v roce 2020 zpřísněno. Z odhadu dopadu změněného nařízení DüV v rámci celoněmeckého modelového projektu AGRUM-DE vyplynulo předběžně pro německou část MOPO v průměru snížení přebytku dusíku v bilanci o 15 %. Hodnoty přitom varíují mezi 5 % pro dílčí povodí Lužické Nisy a Střední Odry až k 20 % pro dílčí povodí Dolní Odry. Pro dílčí povodí Stětínské zátoky se předpovídá redukce o 15 %.

Národní akční plán ochrana rostlin (NAP)

NAP (právní zařazení viz kapitola 3.1.2 a)) stanovuje kvantitativní předpisy, cíle, opatření a harmonogramy ke snížení rizik a dopadů používání přípravků na ochranu rostlin na lidské zdraví a přírodu v Německu (www.nap-pflanzenschutz.de). Tak mají být mj. rizika z používání přípravků na ochranu rostlin na přírodní bilanci snížena o 30 % do roku 2023 (základem je průměr let 1996 až 2005). Opatření v oblasti ochrany vod jsou (1) rozšíření vědomostní základny a zlepšení ochrany vod, (2) zabránění vnosů přípravků na ochranu rostlin do povrchových vod a (3) snížení zatížení přípravky na ochranu rostlin malých vodních útvarů. Pokrok realizace opatření se kontroluje mj. s pomocí indikátorů a je znázorňován v německém indexu ochrany rostlin (<https://www.nap-pflanzenschutz.de/indikatorenforschung/indikatoren-und-deutscher-pflanzenschutzindex/>).

Nařízení o ochranných pásmech vodních zdrojů

Pro zajištění veřejného zásobování vodou mohou spolkové země dle § 51 WHG stanovit oblasti ochrany vodních zdrojů, v nichž k ochraně podzemní vody a povrchových vod před škodlivými vlivy, jako jsou vnos živin a škodlivých látek, platí určité příkazy a zákazy (např. zákaz orání trvalých travních porostů, zákaz či omezení hnojení). Tyto jsou řešeny ve specifických nařízeních o ochranných pásmech vodních zdrojů. Dále mohou ke snížení zatížení živinami a škodlivými látkami úspěšně přispět kooperační nebo smluvní dohody mezi zemědělstvím a vodohospodářem.

Pásky podél vodních útvarů

Pásky podél vodních útvarů přispívají mimo jiné k zachování a zlepšení ekologických funkcí povrchových vod a ke snížení difúzních vnosů živin a znečišťujících látek do vod. Jak ukazuje studie literatury vědeckých výzkumů, retence látek díky břehovým pásům se s rostoucí šířkou zvyšuje (Zhang mj. 2010). Základní ustanovení k břehovým pásům, jako je velikost (pět metrů ve vnější části), struktura a omezení využití, jsou obsaženy v §§ 38 a 38a WHG. Některé země stanovily pro účinnější ochranu vod, zvláště před vnosy živin a škodlivých látek další, zčásti přísnější ustanovení ve svých zemských vodních zákonech. V Sasku má dle § 24 SächsWG břehový pás deset metrů mimo a pět metrů uvnitř zastavěných místních částí. Zde je používání hnojiv a přípravků na ochranu rostlin (vyjma přípravků na ošetření ran stromů a přípravků na ochranu proti okusu zvěří) v šířce pěti metrů zakázáno.

Správa vodního toku

Vedle zajištění řádného odtoku vody a zachování břehů a splavnosti má správa vodního toku dle § 39 odst. 1 věta 2 WHG za cíl také zachování a rozvoj ekologických funkcí vodního útvaru a musí se řídit cíli povodí dle ustanovení §§ 27 až 31. Přechod resp. optimalizace správy vodního toku směrem k ekologickým a přírodovědným požadavkům, schváleným správou, může u povrchových vod přispět k odbourávání strukturálních zátěží. U provozních opatření dle nařízení WSV se postupuje dle „Příručky environmentálních potřeb při provozování spolkových vodních cest“ (BMVI; 2015).

Phasing-Out dle článku 16 rámcové směrnice o vodách po určité látky, aj.

Se směrnicí o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky (2008/105/ES) byl zaveden nástroj k postupnému snížení, resp. zastavení vypouštění nebezpečných látek dle čl. 4 odst. 1 a) iv) 4 a čl. 16 rámcové směrnice o vodách, zejména s ohledem na významné emise, např. rtuti nebo bromované difenylethery:

- Rtuť je toxický těžký kov, jehož přítomnost by všudypřítomně prokázána v akvatických organizmech a překračuje normu environmentální kvality v biotě UQN in Biota. Díky odklonu Německa od výroby elektrického proudu z uhlí (zákon o ukončení těžby uhlí) a díky ustanovení v souvislosti se Minamatskou úmluvou o rtuti Spojených národů (transponováno články 11 až 14 nařízení (EU) 2017/852 o rtuti) je třeba dlouhodobě vycházet z toho, že obohacení v biotě bude klesat.
- Bromované difenylethery jsou všudypřítomnou dlouhověkou škodlivou látkou, která se používá především jako prostředek zpomalující hoření. Aby se snížily vnosy, byly tyto látky částečně zakázány. Dodržování tohoto zákazu se kontroluje hlubšími průzkumy a kontrolami.
- Benzo(a)pyren, benzo[b]-fluoranthen, benzo[k]-fluoranthen a benzo(g,h,i)-perylene patří do skupiny polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU), které se přirozeně vyskytují v ropě, rašelině, hnědo- a černouhelných útvarech. Mimo to vznikají při nedokonalém spalování

organických materiálů. V životním prostředí jsou PAU rozšířeny všudypřítomně. Kvůli jejich persistentním, bioakumulativním a toxickým vlastnostem byla tato látka v roce 2016 zahrnuta na seznam kandidátů Evropské agentury pro chemické látky pro chemicko-právní schvalovací řízení dle nařízení (ES) č. 1907/2006 (REACH), z čehož vyplývají určité povinnosti a omezení použití. Navíc jsou PAU uvedeny na seznamu látek, které podléhají ustanovením ohledně omezování úniků, v příloze III nařízení POP 2019/1021 o persistentních organických látkách (POP).

Dále se jako základní opatření pro snížení obsahu živin a/nebo specifických znečišťujících látek v jednotlivých spolkových zemích plánují a realizují koncepční opatření, jako jsou vypracovávané studie/odborné posudky, porady a další vzdělávání a/nebo prohlubující šetření a kontroly.

3.3 Doplnující opatření

Nelze-li dosáhnout cílů rámcové směrnice o vodách prostřednictvím splnění základních opatření, je třeba dle čl. 4 odst. 4 rámcové směrnice o vodách třeba přijmout opatření doplňující.

Níže uvedený, nikoli však vyčerpávající seznam, jak je uveden v příloze VI, část B rámcové směrnice o vodách, obsahuje doplňující opatření jako součást programu opatření dle čl. 11 odst. 4:

- i) právní nástroje,
- ii) správní nástroje,
- iii) ekonomické nebo fiskální nástroje,
- iv) sjednané environmentální dohody,
- v) omezování emisí,
- vi) kodexy správné praxe,
- vii) znovuzřízení a obnova mokřadu,
- viii) omezování odběrů vody,
- ix) opatření na ovlivňování požadavků, mimo jiné podpora adaptované zemědělské výroby,
- x) opatření zaměřená na účinnost a opakované využití, mimo jiné podpora úsporných technologií v průmyslu a postupů zavlažování šetřících vodu,
- xi) stavební projekty,
- xii) odsolovací stanice,
- xiii) revitalizační projekty,
- xiv) umělé doplňování zvodnělých vrstev,
- xv) vzdělávací projekty,
- xvi) výzkumné, vývojové a demonstrační projekty,
- xvii) další příslušná opatření.

Protože mnohé vodní útvary ještě ani po skončení druhého plánovacího období nesplňují cíle rámcové směrnice o vodách a existující významné zátěže nemohly být pouze základními opatřeními odstraněny (viz kapitola 3.2), jsou v německé části oblasti povodí Odry nadále nutná doplňující opatření. Pokud by data z monitoringu nebo jiné výstupy z průzkumů v průběhu třetího plánovacího období ukázala, že plánovaná a již realizovaná opatření nestačí k dosažení cílů hospodaření, budou naplánována a zrealizována dodatečná opatření dle § 82 odst. 5 WHG (článek 11 odst. 5 rámcové směrnice o vodách).

3.4 Znázornění stanovených opatření

V německé části mezinárodní oblasti povodí Odry je naplánováno cca 7.000 opatření. Z toho je 10 % koncepčních opatření a pouze 1 % opatření se vztahuje přímo k podzemním vodám. Asi 40 % opatření nebude pravděpodobně moci být zahájeno do roku 2027, protože do té doby pravděpodobně ještě nebudou existovat nutné předpoklady pro jejich plánování a realizaci.

Všechna opatření jsou znázorněna v přílohách. K tomu byly použity dva různé formáty tabulek. Přílohy 2 (povrchové vody) a 3 (podzemní vody) ukazují pro každé dílčí povodí počet vodních útvarů dotčených příslušnými zvolenými opatřeními. V přílohách 4 a 5 jsou uvedena všechna opatření, jsou rozříděna dle povrchových a podzemních vod a dle dílčích povodí, a doplněna informacemi o rozsahu a začátku opatření.

Jednoznačné dělení mezi základními a doplňujícími opatřeními není v mnoha případech možné a nehraje při praktické realizaci programu opatření prakticky žádnou roli.

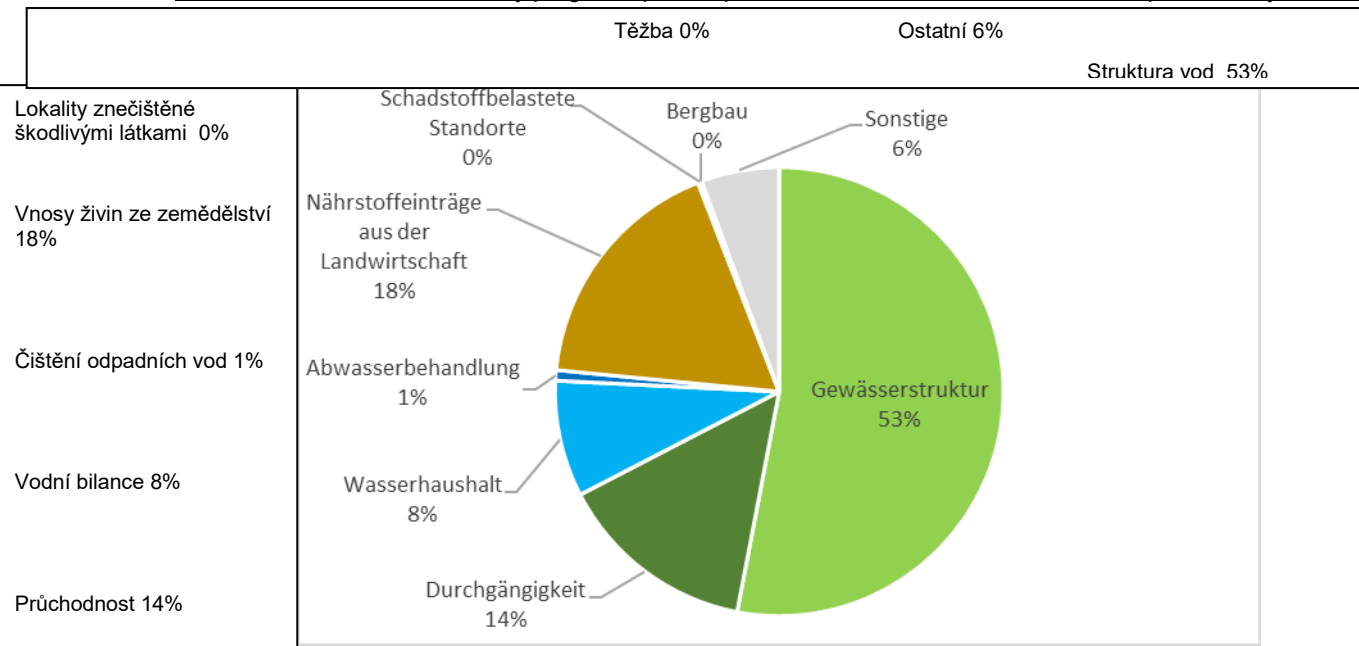
Opatření byla stanovena na základě katalogu opatření projednaného v PS LAWA a BLANO (viz příloha 1). Přitom se jedná o širší kategorie opatření, jejichž obsahové zpřesnění proběhne na úrovni jednotlivých opatření. Celkem 102 druhů opatření pro zlepšení stavu vod slouží snížení signifikantních zátěží z bodových zdrojů, z difúzních zdrojů, doběrů vody, z regulací odtokových poměrů a morfologických změn a ostatních antropogenních dopadů. Z toho připadá 78 druhů opatření na povrchové vody a 24 na podzemní vody. Mimo to obsahuje katalog opatření 12 koncepčních druhů opatření, které se mohou vztahovat jak k podzemním tak i k povrchovým vodám.

Opatření stanovená v německé části oblasti povodí Odry se vztahují, stejně jako v ostatních oblastech povodí, na útvary povrchových vod (zahrnující tekoucí, stojaté a pobřežní vody) a útvary podzemní vody.

Následující přehled vybraných opatření je v plném rozsahu koncipován tak, aby ve všech vodních útvarech (povrchové vody a podzemní voda) dle aktuálního stavu znalostí a vědomostí dosáhl splnění cílů požadovaných rámcovou směrnicí o vodách. Za tím účelem bylo zvoleno znázornění v oblastech činností, stejně jako to bylo již aplikováno v průběžné zprávě LAWA o stavu realizace opatření (LAWA 2019). Přitom se zde rozlišují následující oblasti činností:

- struktura vod,
- průchodnost,
- vodní bilance,
- čištění odpadních vod,
- vnosy živin ze zemědělství,
- lokality znečištěné škodlivými látkami,
- těžba.

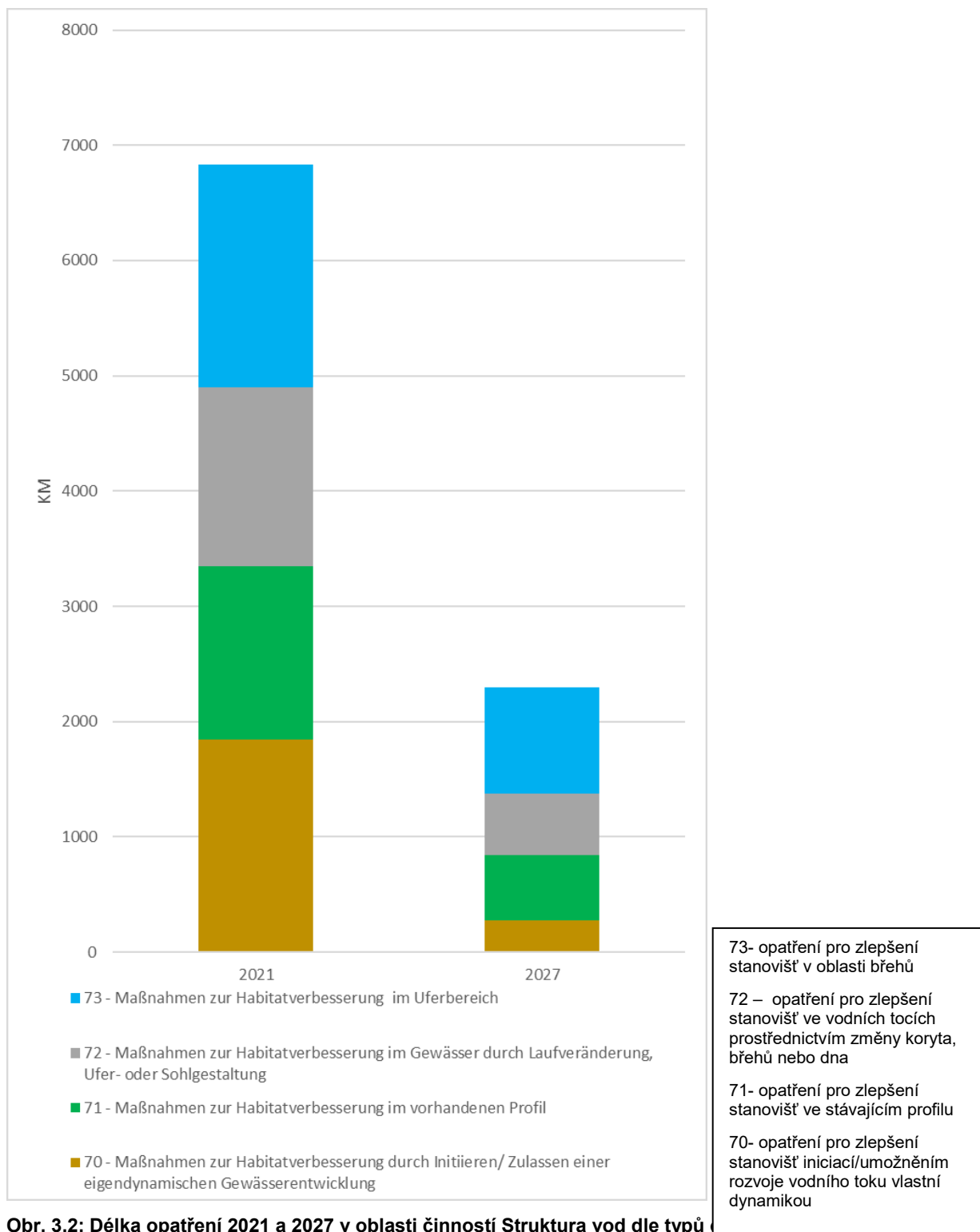
Potřeba opatření v těchto oblastech činností je různě velká a je znázorněna na obr. 3.1.

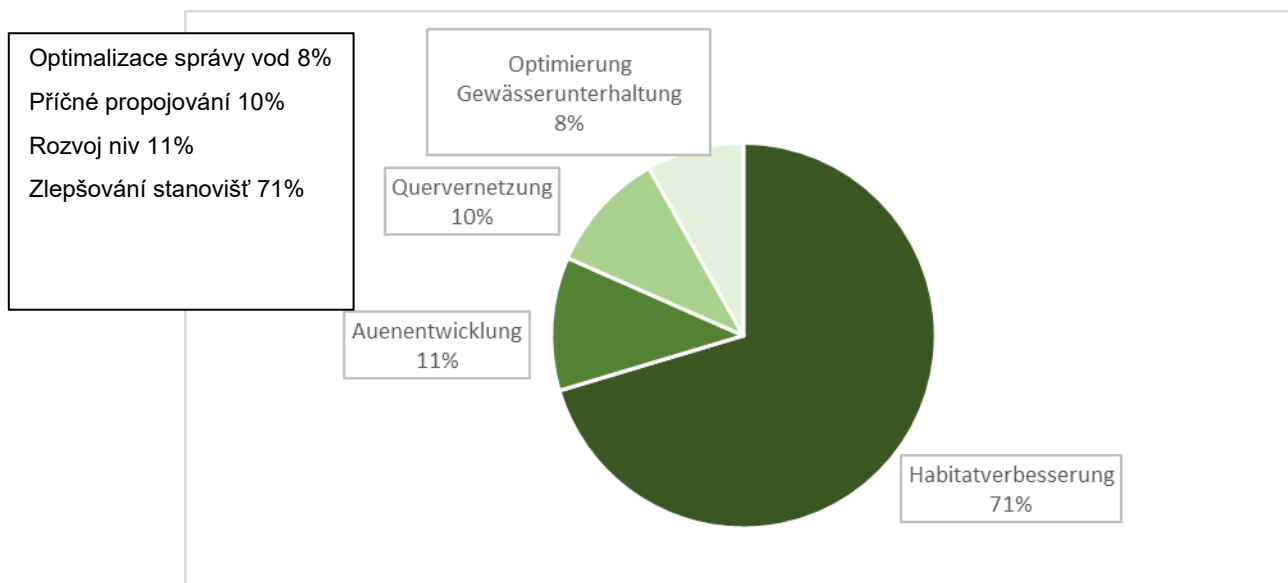
Obr. 3.1: Rozsah opatření v jednotlivých oblastech činnosti

Struktura vod

Ohrožení struktury vod (hydromorfologie) představuje jednu z významných zátěží potoků a řek v německé části mezinárodní oblasti povodí Odry. Příčiny spočívají v rozvoji vodních toků v minulosti pro sídla, průmysl a podnikání, zemědělství, vodní sílu a vodní cesty. Změny hydromorfologie mají rozsáhlé důsledky pro vodní toky a jejich nivy jako biotop, ale také pro hydrologickou a látkovou bilanci. Opatření pro zlepšení hydromorfologie byla proto plánována ve velkém rozsahu a od počátku také na mnoha místech realizována. K oblasti činnosti Struktura vod se počítají typy opatření 70-87 vyjma 76. U následujícího přiřazení opatření ke zvoleným kategoriím je třeba mít na paměti to, že při sledování vývoje vodního útvaru časlo nezle jednoznačně přiřadit opatření, protože často cílí na zlepšení různých hledisek. Přesto má být s následujícím přiřazením získán cit pro stanovení těžišť. Těžiště opatření tvoří ze 70 % zlepšení struktur stanovišť (M 70, 71, 72, 73) na březích a dně vodního toku. Dále se přibližně každé s 10 % plánují opatření pro rozvoj niv (M74), zlepšení příčného propojení (M75) a správa vod zohledňující ekologické nároky (M79). Zbývající druhy opatření byly zvoleny v zanedbatelné formě. Údaje o délce k rozloze opatření (dle přílohy 4, sloupec délka/plocha) ohledně zlepšení struktury vod se vztahují na území/oblast, v němž opatření probíhají. Nemusí se nutně krýt s celkovou délkou stanovených opatření v útvaru povrchové vody.

Obr. 3.2: Délka opatření 2021 a 2027 v oblasti činností Struktura vod dle typů

Obr. 3.3: Rozdělení opatření v oblasti činnosti Struktura vod

Průchodnost

Zlepšení průchodnosti je vytvoření prostupnosti příčných staveb ve vodních tocích pro ryby a bezobratlé. Průchodnost vodních toků je významným předpokladem pro dosažení cílů dobrého ekologického stavu resp. potenciálu.

Již mnoho let/desetiletí jsou realizována opatření pro zlepšení průchodnosti. Avšak je třeba zohlednit, že se odborné poznatky zvláště v uplynulých letech spolu s realizací rámcové směrnice o vodách stále prohlubovaly.

Hlavní podíl opatření (M68, 69) se s 95 % dotýká zlepšení prostupnosti po a proti proudu. Speciální opatření k ochraně ryb (M76) (např. optimalizovaná česla, turbíny přátelské k rybám, ovládání v závislosti na migraci ryb) jsou zastoupena z 5 %.

Vodní bilance

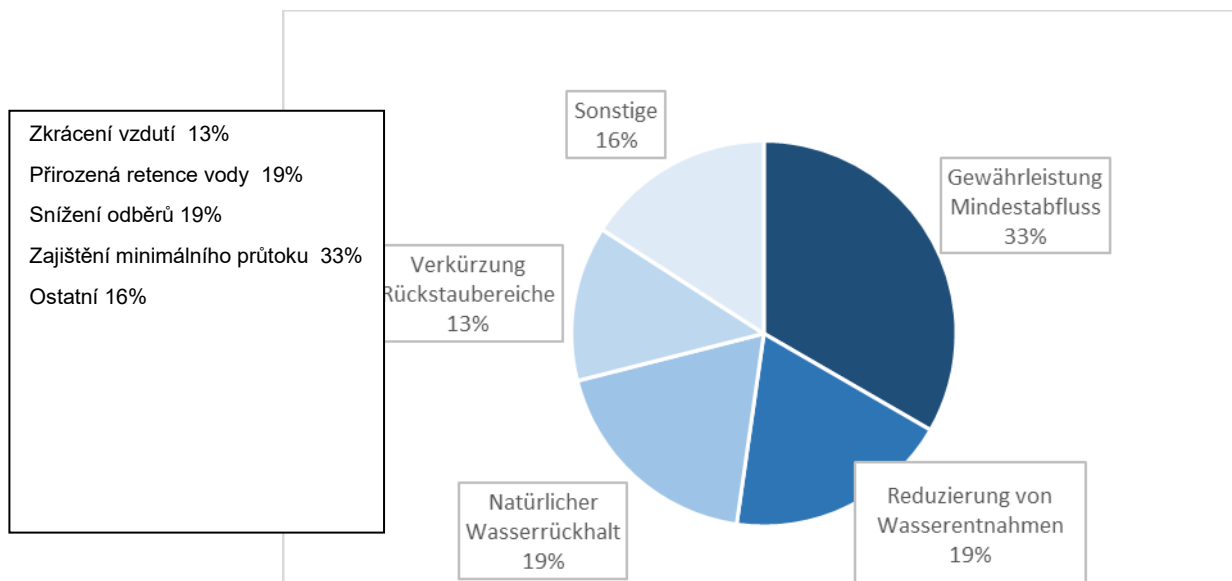
Zátěže regulacemi odtokových poměrů a odběrů vody jsou součástí tzv. hydromorfologických zátěží. Napřímení a zkracování říčních toků, vysoušení niv, vyběžení vodních koryt, výstavba příčných staveb, nádrží a přehrad nejen narušují průchodnost a strukturu vodních toků, ale vedou mimo jiné i ke změně specifických odtokových poměrů daného toku (výška a dynamika odtoku), ke ztrátě přirozených retenčních ploch a ke změně spojení mezi povrchovou a podzemní vodou (snížení hladiny podzemní vody v blízkosti řeky). Tyto otázky mají význam v německé části mezinárodní oblasti povodí Odry. Oblast činnosti lze rozdělit na následující zadání:

- zajištění ekologického minimálního průtoku,
- redukce odběrů,
- přirozená retence vody v ploše,
- zkrácení zpětného vzduť,
- ostatní.

Přiřazení opatření k výše popsaným tématům (obr. 3.3) v oblasti činnosti vodní bilance ukazuje těžiště při zajištění minimálního průtoku. Toto téma bylo podpořeno v neposlední řadě také iniciativou Evropské komise vytvořením Pokynu EU č. 31 (Ecological Flows)³ a s ním spojenou diskuzí. Musíme ještě upozornit na s 19 % dobře zastoupenou oblast Zlepšení přirozené retence vody, která vykazuje

³<https://circabc.europa.eu/sd/a/4063d635-957b-4b6f-bfd4-b51b0acb2570/Guidance%20No%2031%20-%20Ecological%20flows%20%28final%20version%29.pdf>

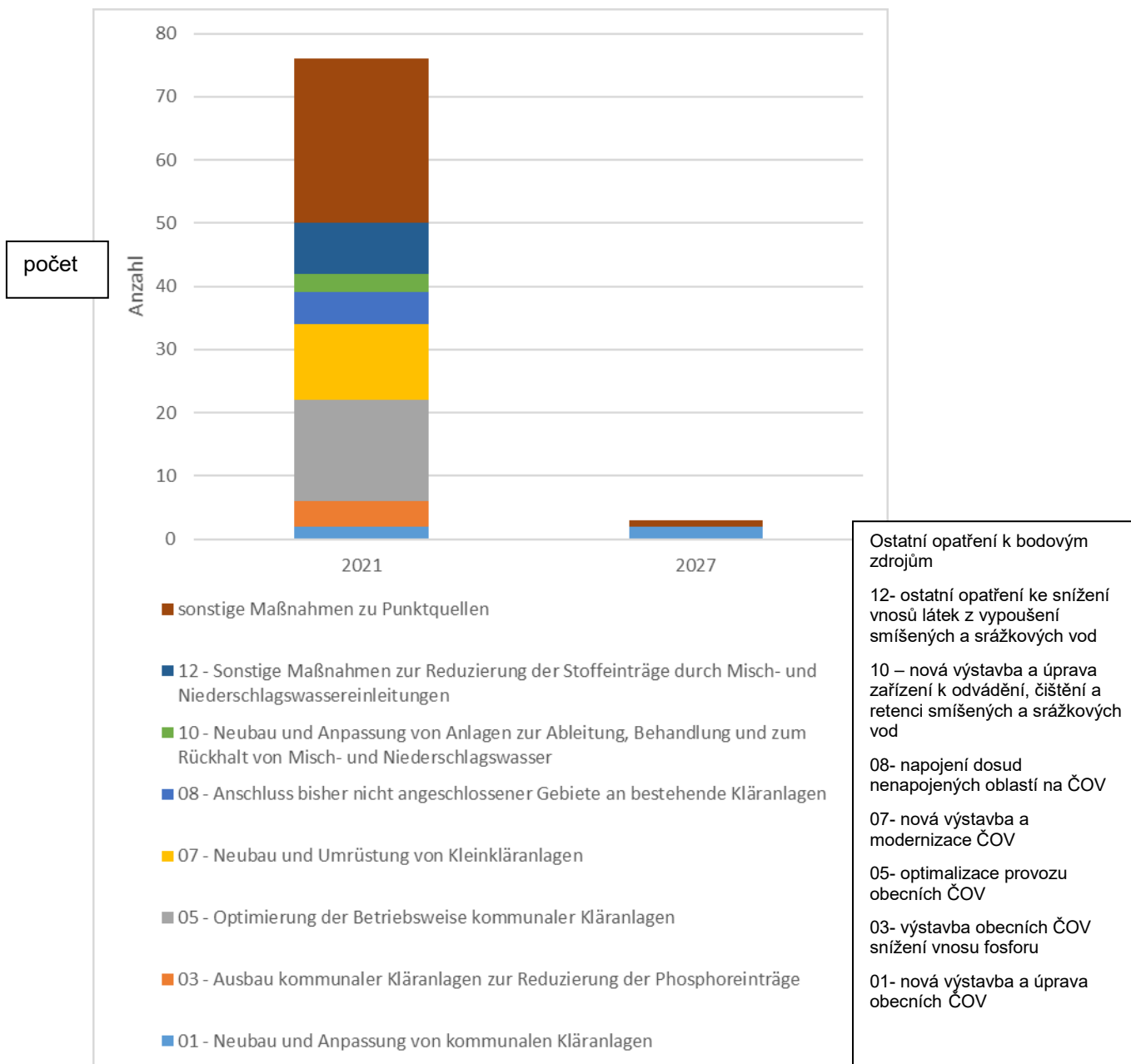
jasné synergické efekty s protipovodňovou ochranou a tím i rámcovou směrnicí o vyhodnocování a zvládnání povodňových rizik.

Obr. 3.4: Rozdělení opatření v oblasti činností Vodní bilance

Čištění odpadních vod

Opisření v oblasti čištění odpadních vod slouží ke snížení vnosů živin a škodlivých látek ze sídelních oblastí a průmyslového sektoru. K tomu patří opatření na komunálních čističkách odpadních vod, čištění smíšených a srážkových vod, a také opatření v oblasti průmyslového čištění vod. Tento sektor nemá v německé části oblasti povodí Odry význam. Pouze necelé 1% opatření se nachází v této oblasti.

Obr. 3.5: Počet opatření 2021 a 2027 v oblasti činností Čištění odpadních vod

Vnosy živin ze zemědělství

Vedle cílených opatření v oblasti čištění odpadních vod mohou významně redukovat koncentrace a množství živin především opatření ochrany vod v oblasti zemědělství. Taková opatření slouží zpravidla také zlepšení situace v mořích, tzn. často jsou to opatření také pro dosažení cílů rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí.

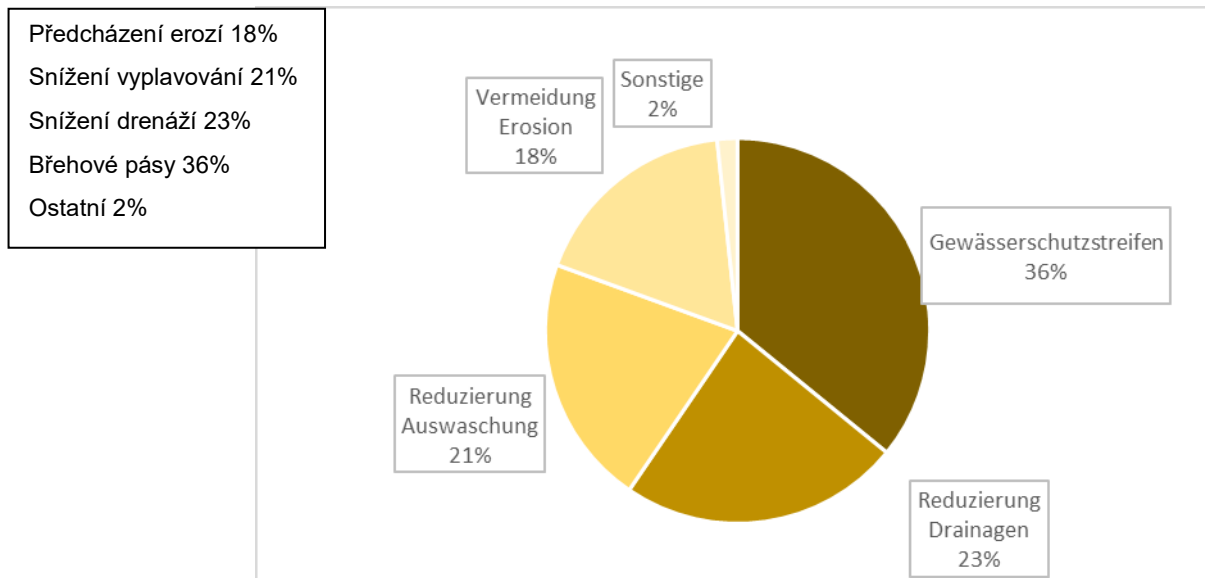
Národní legislativa o hnojivech byla aktualizována v roce 2020, aby se lépe přizpůsobila odborným požadavkům na zlepšení účinnosti hnojení a snížení ekologických zátěží. Očekává se, že se toto zásadní opatření v budoucnosti navíc pozitivně projeví s ohledem na vnosy živin ze zemědělského sektoru.

Ale i přesto jsou mimo to nutná další opatření, jako např.:

- zakládání břehových pásů (pásů podél vodních útvarů),
- redukce drenáží,

- redukce vyplavování,
- zamezení eroze,

kteřá jsou plánována v německé části mezinárodní oblasti povodí Odry v podílech dle obr. 3.4.

Obr. 3.6: Rozdělení opatření v oblasti činnosti Vnosy živin ze zemědělství

Lokality znečištěné škodlivými látkami

Vnosy znečištění škodlivými látkami do povrchových vod a do podzemní vody mohou být způsobeny městskými a průmyslovými odpadními vodami, zemědělskou činností a těžbou a také lokálně z odpadů a skládek a neodborným zacházením s látkami ohrožujícími životní prostředí.

Z důvodu průmyslové historie Německa existují četná nyní již neprovozovaná zařízení a pozemky, na nichž byly likvidovány, skladovány nebo deponovány odpady nebo kde se zacházelo s nebezpečnými látkami. V německé části mezinárodní oblasti povodí Odry je tato oblast činností zastoupena pouze jedním opatřením. Dalších 29 opatření je plánováno s cílem redukce specifických škodlivých látek z bodových zdrojů.

Těžba

Zátěže z důlních činností nesmí být v německé části oblasti povodí Odry zanedbány. Dotýkají se dílčího povodí Lužické Nisy, s Turówem v Polsku a na německé straně s Lužickým hnědouhelným revírem v povodí Labe. S ohledem na střednědobý odklon od těžby hnědého uhlí se lze domnívat, že budou narůstat výzvy ohledně množství ale také kvality podzemních i povrchových vod. Proto budou negativní vlivy aktivního a bývalého hnědouhelného revíru, zvláště na podzemní vody vyhodnocovány na úrovni MKOOpZ jako důležité otázky hospodaření oblasti povodí nadregionálního významu. Kvůli poloze povrchových dolů v povodí Labe jsou pro německou část oblasti povodí Odry zamýšlena opatření pouze okrajově. U pěti opatření se jedná čtyřikrát o snížení vnosů látek a jednou o zlepšení vodní bilance podzemní vody.

Ostatní

Asi 1 % opatření se řadí k oblasti „ostatní“. Do toho se počítají opatření vedle několika málo opatření v oblasti rybolovu také asi 50 opatření, která nelze přiřadit žádnému specifickému opatření katalogu opatření LAWA-BLANO, a proto se počítají do rubriky „Snížení ostatních antropogenních zátěží“.

Koncepční opatření

Mimo to program opatření obsahuje další doplňující, tzv. koncepční opatření (asi 10 %), která mají podpůrný vliv na základní a na doplňující opatření a bez nichž by často nebylo možné se do realizace základních či doplňujících opatření vůbec pustit. Ke koncepčním opatřením patří:

- zpracování koncepcí / studií / odborných posudků,
- provádění výzkumných, rozvojových a demonstračních záměrů,
- informační opatření a opatření dalšího vzdělávání,
- opatření v poradenství,
- zavedení resp. úpravy dotačních programů,
- dobrovolné kooperace,
- certifikační systémy,
- prohlubující průzkumy a kontroly,
- průzkumy ke klimatické změně,
- další dodatečná opatření dle článku 11 odst. 5 rámcové směrnice o vodách.

Nejčastěji plánované typy koncepčních opatření jsou:

- Další průzkumy a kontroly v povrchových vodách slouží zprostředkování příčin zátěže a účinnosti zamýšlených opatření.
- Koncepce, studie a odborné posudky jsou vytvářeny pro zpracování odborných podkladů, doporučených kroků a podkladů pro rozhodování pro naplnění rámcové směrnice o vodách v oblasti povrchových vod, jako např. zpracování koncepcí rozvoje vodního toku a limnologické posudky a studie proveditelnosti s cílem prověření možností realizace opatření.
- Opatření poradenství zahrnují převážně nabídky poradenství a školení pro zemědělské podniky ke snížení difúzních vnosů sedimentu, živin a škodlivých látek do povrchových vod.

4 REALIZACE

4.1 Kompetence

Za realizaci programu opatření odpovídají jednotlivé spolkové země a Spolková správa vodních cest a lodní dopravy (Wasserstraßen- und Schifffahrtsverwaltung des Bundes). Ve spolkových zemích koordinují a dohlíží nejvyšší (jako úřady oblasti povodí) a regionální vodohospodářské úřady na realizaci opatření soukromými a/nebo veřejnými nositeli opatření ve své územní a administrativní gesci. Plánování zdrojů je také úlohou zemí. Detailní informace nejsou v rámci zpráv Koordinované oblasti povodí Odry zamýšleny. Nacházejí se na úrovni spolkových zemí. Nutný soulad s příslušnými spolkovými úřady dle § 7 odst. 4 WHG zůstává tímto nedotčen.

V rámci realizace konkrétních realizačních opatření dostane Generální ředitelství vodních cest a lodní dopravy od příslušného zemského úřadu příležitost k prověření slučitelnosti se Správou vodních cest Spolkové republiky Německo. Opatření, která pro naplnění účelu změny požadovaný stav spolkové vodní cesty, mohou být provedena pouze se souhlasem Generálního ředitelství vodních cest a lodní dopravy.

Při naplňování rámcové směrnice o vodách je třeba dbát resp. zohledňovat další zákony a předpisy, mj.:

- ochrana památek, podzemní památky,
- regionálně plánovací záměry vyhrazených území a těžiště se základními funkcemi,
- plochy s podezřením na výskyt starých zátěží,
- plochy s podezřením na výskyt bojových prostředků,
- geodetické značky a značení státních hranic,

- směrnice o stanovištích/posouzení vlivu dle směrnice o stanovištích.

4.2 Nástroje financování

Financování vodohospodářských opatření probíhá při zohlednění čl. 9 odst. 1 rámcové směrnice o vodách týkající se návratnosti nákladů na vodohospodářské služby. K financování opatření pro naplňování rámcové směrnice o vodách mohou být použity obecné a účelově vázané finanční prostředky zemí, např. z poplatku za odpadní vody. Nástroje financování jsou z důvodů různých přístupů k poplatkům v jednotlivých spolkových zemích různé. Pokud jsou nutná opatření veřejné správy, probíhá jejich realizace v rámci dostupných prostředků.

Na realizaci opatření mohou být navíc využity dotační prostředky EU, spolkové republiky a zemí. Celkem bylo na realizaci opatření v druhém plánovacím období vydáno cca 200 mil. €. Pro aktualizovaný program opatření jsou naplánovány finanční prostředky ve výši necelých 550 mil. €, z toho cca 300 mil. € ve třetím plánovacím období. Těžiště využití prostředků jsou u opatření pro zlepšení průchodnosti a struktury vod, opatření odpadních vod (nad rámec požadavků směrnice o nakládání s městskými odpadními vodami) a snížení znečištění difúzními zátěžemi, mj. živinami ze zemědělství. Další informace o financování a odhadu nákladů lze nalézt v kapitole 7.7 aktualizovaného plánu povodí pro německou část mezinárodní oblasti povodí Odry (KFGE Oder 2021).

4.3 Monitorování

Podle čl. 15 odst. 3 rámcové směrnice o vodách je do tří let od zveřejnění plánu povodí nebo jeho aktualizace (čl. 13 odst. 7 rámcové směrnice o vodách) třeba předložit dílčí zprávu, která popíše pokrok dosažený při provádění plánovaného programu opatření. Odpovídající zprávy byly předány Evropské komisi v letech 2012 a 2018 (LAWA 2019). Zpráva o realizaci opatření ve třetím plánovacím období musí být zpracována v roce 2024.

4.4 Nejistoty

I nadále stojí před příslušnými úřady v různých stádiích plánovacích cyklů rámcové směrnice o vodách nejistoty různé intenzity, přestože se tyto s postupujícími plánovacími cykly redukují, protože narůstá rozsah nasbíraných poznatků a zkušeností.

Zprostředkování a výběr opatření nutných pro dosažení dobrého stavu nebo potenciálu proto v praxi z následujících důvodů stále ještě představuje náročný úkol:

- Příčiny zátěží vod nejsou anebo pouze s nepoměrně vysokými náklady identifikovatelné.
- Panují nejasnosti při souběhu vícenásobných zátěží u jednoho vodního útvaru ve vztahu k vzájemnému vlivu těchto zatížení.
- Chybí dostatečné znalosti přírodních procesů.
- Zatížení jsou známá, avšak realizovatelná opatření nelze z důvodu druhu zátěže odvodit, protože (ještě) nejsou dostupná. Není jisté, kdy nastane další technický rozvoj.

Také realizace plánovaných opatření není z následujících důvodů zcela bez nejistot:

- Chybějí plochy pro realizace nutných opatření.
- Schvalovací řízení jsou často komplexní, dotčení využívají právní ochrany, takže délku procesu realizace nelze odhadnout.
- Chybějí personální a/nebo finančních zdroje pro realizace opatření, např. jejich zadání a pro projektovou dokumentaci, nařízení, prosazení opatření atd.
- Demografický vývoj na regionální nebo lokální úrovni činí plánovaná opatření dodatečně socioekonomicky neobhajitelná nebo nepoměrná.

V neposlední řadě zůstávají nejistoty dosahování cílů po realizaci opatření. K tomu lze uvést následující důvody:

- Účinek plánovaných opatření nelze s jistotou odhadnout, protože k tomu není k dispozici dostatek odborných poznatků, resp. dosavadní plánovací období nestačila k jejich vyhodnocení. Svou roli zde hraje také vliv přírodních podmínek.
- Prognóza, během jakého časového horizontu lze považovat dosažení dobrého stavu za realistické, je spojena s nejistotami zvláště z důvodu dosud chybějících znalostí přírodních procesů a/nebo účinků plánovaných opatření.
- Klimatická změna se stává stále více faktorem nejistoty z důvodu extrémních událostí (povodně, přívalové deště, sucho, nedostatek vody/nízké průtoky). Má dopady na využívání vod a na stav vodních útvarů. Povrchové vody např. na delší období vysychají nebo se posouvá zóna brakických vod.
- Z důvodů změn seznamu prioritních látek směrnice o normách environmentální kvality nelze odhadnout, kdy dojde k dosažení cílů.
- Přibývají invazivní druhy. Jejich vliv na druhovou skladbu ve vodách a na dosažení dobrého ekologického stavu nelze spolehlivě odhadnout.“

5 Literatura a zákony

LAWA (2019): Stav realizace opatření dle rámcové směrnice o vodách, Erfurt.

KFGE Oder (2021): Aktualizovaný plán povodí dle § 83 WHG resp. článku 13 směrnice 2000/60/ES pro německou část mezinárodní oblasti povodí Odry – plánovací období 2021 až 2027. 08. prosinec 2021, Ministerstvo zemědělství, životního prostředí a ochrany klimatu Spolkové země Braniborsko, Ministerstvo pro ochranu klimatu, zemědělství, venkovský prostor a životní prostředí spolkové země Meklenbursko-Přední Pomořansko, Saské státní ministerstvo energetiky, ochrany klimatu, životního prostředí a zemědělství společně v koordinované oblasti povodí Odry.

Zhang et. al. (2010): A Review of Vegetated Buffers and a Meta-analysis of Their Mitigation Efficacy in Reducing Nonpoint Source Pollution. In: Journal of Environmental Quality, Volume 39, Issue 1, S. 76-84.

Směrnice Evropské unie

Směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21.05.1991 o čištění městských komunálních vod (Úř. věst. L 135, s. 40-52).

Směrnice Rady 91/676/EHS ze dne 12.12.1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (Úř. věst. L 375, s. 1-8).

Směrnice 92/43/EHS ze dne 21.05.1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (směrnice o stanovištích), Úř. věst. L 206 ze dne 22.07.1992, naposledy změněna směrnicí 2006/105/ES ze dne 20.11.2006 (Úř. věst. L 363).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23.10.2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, s. 1).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/ES ze dne 27.06.2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (Úř. věst. L 197, s. 30).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15.02.2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS (Úř. věst. L 64, s. 37)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES ze dne 23.10.2007 o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik (Úř. věst. L 288, s. 27).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17.06.2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí) (Úř. věst. L 164, s. 19).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30.11.2009 o ochraně volně žijících ptáků, kodifikované znění (Úř. věst. L 20, s.7).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24.11.2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění), (Úř. věst. L 334, s. 17).

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/52/EU ze dne 16.04.2014, kterou se mění směrnice Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (Úř. věst. L 124, s.1).

Spolkové zákony

Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí (UVPG) ve zveřejněném znění ze dne 18. března 2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 540), naposledy změněn článkem 14 zákona ze dne 10. září 2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 4147).

Zákon o vodním hospodářství (vodohospodářský zákon, WHG) ze dne 31. července 2009 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2585), naposledy změněn článkem 2 zákona ze dne 18. srpna 2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3901)

Zákon o ochraně přírody a péči o krajinu Spolkový zákon o ochraně přírody (BNatSchG) ze dne 29.07.2009 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2542), naposledy změněn článkem 1 zákona 18.08.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3908).

Spolkové nařízení o ochraně druhů ze dne 16. února 2005 (Spolková sbírka zákonů I, s. 258, 896), naposledy změněno článkem 10 zákona z 21. ledna 2013 (Spolková sbírka zákonů I, s. 95)

Spolkový zákon o imisích ve zveřejněném znění ze dne 17.05.2013 (Spolková sbírka zákonů I, s. 1274), naposledy změněn článkem 1 zákona 24.09.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 4458).

Spolkový zákon o ochraně půdy ze dne 17.03.1998 (Spolková sbírka zákonů I, s. 502), s účinností od 01.03.1999, naposledy změněn článkem 7 zákona ze dne 25.02.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 306).

Zákon o územním plánování ze dne 22.12.2008 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2986), naposledy změněn článkem 5 zákona ze dne 03.12.2020 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2694).

Stavební zákoník (BauGB), ve zveřejněném znění ze dne 23.09.2004 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2414), naposledy změněn článkem 9 zákona ze dne 10.09.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 4147).

Spolkový zákon o ochraně klimatu (KSG), ze dne 12. prosince 2019 (Spolková sbírka zákonů I, s. 2513) naposledy změněn článkem 1 zákona ze dne 18.08.2021 (Spolková sbírka zákonů I, s. 3905).

Legislativa spolkových zemí

Braniborský vodní zákon (BbgWG) ve zveřejněném znění z 02. března 2012 (Spolková sbírka zákonů I. I/12, [č. 20]). naposledy změněn článkem 1 zákona ze dne 4. prosince 2017 (Spolková sbírka zákonů I. I/17, [č. 28]).

Vodní zákon spolkové země Meklenbursko-Přední Pomořansko (LWaG) ze dne 30. listopadu 1992, naposledy změněn §§ 106, 107 článku 2 zákona ze dne 5. července 2018 (GVOBl. M-V s. 221, 228).

Saský vodní zákon ze dne 12. července 2013 (SächsGVBl. s. 503), naposledy změněn článkem 2 zákona ze dne 8. července 2016 (SächsGVBl. s. 287).

Zákon o ochraně přírody a péči o krajinu ve spolkové zemi Braniborsko Braniborský zákon o ochraně přírody (BbgNatSchG) ve zveřejněném znění ze dne 26. května 2004, Spolková sbírka zákonů I. I/2004, č. 16 s. 350) změněn článkem 2 zákona z 15. července 2010 (Spolková sbírka zákonů I. I/2010, č. 28) od 1. června 2013 nahrazen prováděcím zákonem Braniborska ke spolkovému zákonu o ochraně přírody (Braniborský prováděcí zákon o ochraně přírody - BbgNatSchAG) z 21. ledna 2013 (GVBl. I/2013, č. 3).

Prováděcí zákon spolkové země Meklenbursko-Přední Pomořansko Spolkového zákony o ochraně přírody Prováděcí zákon o ochraně přírody (NatSchAG M-V) ze dne 23. února 2010 (GVOBl. M-V 2010, s. 66), naposledy změněn článkem 15 zákona ze dne 27. května 2016 (GVOBl. M-V s. 431, 436).

Saský zákon o ochraně přírody z 6. června 2013 (SächsGVBl. s. 451), naposledy změněn článkem 8 zákona ze dne 14. prosince 2018 (SächsGVBl. s. 782).

- Zákon o ochraně památek a památkové péče ve spolkové zemi Braniborsko** Braniborský zákon o ochraně památek (BbgDSchG) ze dne 24. května 2004 (Spolková sbírka zákonů I. I/04, [č. 09], s.215).
- Zákon o ochraně památek** (DSchG M-V) ve zveřejněném znění z 6. ledna 1998 (GVOBl. M-V s. 12, část.-č.: 224-2), naposledy změněn článkem 10 zákona ze dne 12. července 2010 (GVOBl. M-V s. 366, 379, 383, 392).
- Saský zákon o ochraně památek** ze dne 3. března 1993 (SächsGVBl. s. 229), naposledy změněn článkem 2 zákona z 2. srpna 2019 (SächsGVBl. s. 644).
- Lesní zákon spolkové země Braniborsko** (LWaldG) ze dne 20. dubna 2004 (Spolková sbírka zákonů I. I/04, [č. 06], s.137), naposledy změněn zákonem ze dne 30. dubna 2019 (Spolková sbírka zákonů I. I/19, [č. 15])
- Lesní zákon spolkové země Meklenbursko-Přední Pomořansko** Zemský lesní zákon (LWaldG) ve zveřejněném znění ze dne 27. července 2011 (GVOBl. M-V s. 870), naposledy změněn článkem 4 zákona ze dne 5. července 2018 (GVOBl. M-V s. 219).
- Lesní zákon Svobodného státu Sasko** z 10. dubna 1992 (SächsGVBl. s. 137), naposledy změněn článkem 21 zákona ze dne 11. května 2019 (SächsGVBl. s. 358).
- Braniborský silniční zákon** (BbgStrG) ve zveřejněném znění z 28. července 2009 (Spolková sbírka zákonů I. I/09, [č. 15], s.358), naposledy změněn článkem 2 zákona 18. prosince 2018 (Spolková sbírka zákonů I. I/18, [č. 37], s.3).
- Silniční zákon spolkové země Meklenbursko-Přední Pomořansko**, (StrWG - MV) ze dne 13. ledna 1993 (GVOBl. M-V 1993, s. 42), poslední zohledněná změna: § 45 změněn článkem 6 zákona ze dne 5. července 2018 (GVOBl. M-V s. 221, 229).
- Saský silniční zákon** ze dne 21. ledna 1993 (SächsGVBl. s. 93), naposledy změněn článkem 1 zákona ze dne 20. srpna 2019 (SächsGVBl. s. 762; 2020 s. 29).
- Braniborský stavební řád** (BbgBO) ve zveřejněném znění ze dne 17. září 2008 (Spolková sbírka zákonů I.I/08, [č. 14], s. 226), ve zveřejněném znění ze dne 15. listopadu 2018 (Spolková sbírka zákonů I.I/18, [č. 39]).
- Zemský stavební řád Meklenbursko-Přední Pomořansko** (LBauO M-V) ve zveřejněném znění ze dne 15. října 2015 (GVOBl. M-V 2015, s. 344), poslední zohledněná změna: § 72 nahrazen článkem 4 zákona ze dne 5. července 2018 (GVOBl. M-V s. 221, 228).
- Zákon o regionálním plánování a k plánování hnědého uhlí a sanací** (RegBkPIG) ve zveřejněném znění ze dne 08. února 2012 (Spolková sbírka zákonů I. I/12, [č. 13]) naposledy změněn ze dne 30. dubna 2019 (Spolková sbírka zákonů I. I/19, [č. 11]).
- Zákon o zemském plánování** z 11. prosince 2018 (SächsGVBl. s. 706).